John Varley
ÎN PALATUL REGILOR MARŢIENI[1]

Pentru a surprinde răsăritul de soare în Canionul Tharsis, îţi trebuie perseverenţă, atenţie şi curajul de-a încălca regulamentul. Deşi termoreglarea costumului era pusă la poziţia de căldură maximă, Matthew Crawford tremura în beznă cu privirea aţintită spre est. Ştia că trebuie să fie atent.

Iată-l! Aidoma luminilor dintr-o sală, după terminarea spectacolului: o iluminare rapidă, o explozie de albastrupurpuriu peste buza canionului, şi Crawford fu înconjurat de umbre. Sosise ziua, scurta zi marţiană care nu avea niciodată să stingă întunericul de deasupra capului său.

Ziua aceea, ca şi cea dinaintea ei, luminase un Tharsis complet schimbat faţă de ceea ce fusese în ultimii zece mii de ani. Eroziunea vântului poate crea în stâncă o infinitate de forme, dar nu va reuşi nicicând să sape o linie dreaptă, sau un arc perfect. Tabăra oamenilor întrerupea liniile neregulate ale stâncilor prin unghiuri şi curbe regulate.

Tabăra nu era câtuşi de puţin ordonată. Nimeni nu putea rămâne cu impresia că dispunerea domului, landerului, şenilelor sau a diferitelor echipamente avusese la bază vreo logică. Se conturase ca majoritatea taberelor umane, fără nicio sistematizare. Îi amintea lui Crawford de urmele de tălpi din preajma Bazei Tranquility, deşi la o scară mult mai mare.

Baza Tharsis se găsea pe o terasă largă situată cam la jumătatea înălţimii peretelui ce se ridica de pe fundul neregulat al braţului Tharsis din Marele Rift. Locul fusese ales deoarece era o porţiune netedă, permiţând cu uşurinţă accesul în susul unei pante line până la câmpiile Platoului Tharsis, fiind în acelaşi timp la numai un kilometru

---

[1] Titlul original: ***In the Hall of the Martian Kings***; Publicată prima dată în *The Magazine of Fantasy and Science Fiction*, February 1977; Premii: 1978 - Ditmar Award, Best International Long Fiction (Nomination); 1978 - Hugo Award, Best Novella (Nomination); 1978 - Locus Poll Award, Best Novella (Place: 6). În limba română a apărut în revista *Quasar* nr. 5/1992. Traducerea: Mihai-Dan Pavelescu.

de fundul văii. Nu căzuseră de acord ce era mai important de cercetat: câmpiile sau canionul. De aceea făcuseră un compromis. Echipele de explorare trebuiau fie să urce, fie să coboare deoarece în jurul taberei nu era absolut nimic interesant. Chiar şi stratificaţia, cu mărturiile ei geologice, nu putea fi văzută decât după un suiş de o jumătate de kilometru cu şenileta, până în punctul unde Crawford urcase ca să vadă răsăritul.

Revenind spre tabără, bărbatul privi domul. Prin plastic se întrezărea o siluetă. De la distanţa la care se afla, nu şi-ar fi dat seama cine era, dacă n-ar fi distins culoarea neagră a feţei. O văzu apropiindu-se de peretele domului şi ştergând cu palmă un cerc, pentru a privi afară. Femeia îi remarcă roşul aprins al costumului şi-l arătă cu mâna. Purta şi ea costum; îi lipsea numai casca, unde se afla aparatul radio. Crawford ştiu că dăduse de bucluc. O văzu întorcându-se şi aplecându-se să-şi ridice casca, pentru a-i transmite ce anume credea ea despre tipii care-i încalcă ordinele, când, brusc, domul tremură ca o gelatină.

O alarmă începu să sune în casca lui, monotonă şi ciudat de liniştitoare. Crawford rămase locului o clipă, în vreme ce în jurul domului începu să se ridice un cerc perfect de praf. Apoi începu să alerge.

Zărea dezastrul petrecându-se sub ochii lui fără niciun zgomot, exceptând ritmul sacadat al alarmei din cască. Domul dansa şi se încorda, încercând să zboare. Podeaua se arcui în centru, azvârlind-o pe negresă în genunchi. După încă o secundă, interiorul se transformă în vârtejul unui viscol. Crawford lunecă pe nisip şi căzu, se ridică şi văzu cum cablurile din fibră de sticlă, care ancorau adăpostul în stâncă, se smulgeau din ţăruşii de oţel.

Acum, domul arăta ca un fantastic ornament pentru pomul de Crăciun, plin cu fulgi de zăpadă şi cu străfulgerările roşii şi albastre ale alarmelor. Vârful se ridică mult deasupra, iar podeaua se înălţă în aer, reţinută de câteva ancore. Urmă o rafală de zăpadă şi praf; apoi coborî încet pe sol. Nu se mai zărea nicio mişcare, decât plierea lentă a acoperişului depresurizat, care se lăsa peste ce se afla înăuntru.

* * *

Oprindu-se, şenileta derapă, gata să se răstoarne lângă domul dezumflat. Din ea coborâră două siluete în costume. După multe ezitări, porniră către dom. Una din ele prinse braţul celeilalte şi arătă spre lander. Schimbară direcţia şi escaladară scara de frânghie ce atârna din vehicul.

Crawford fu singurul care ridică privirea când ecluza începu să se dilate. Ieşind din ecluză, cele două siluete costumate se împiedicară una de cealaltă. Doreau să facă ceva, şi cât mai iute, dar nu ştiau ce anume. Una din ele îşi scoase casca. Era o femeie voinică, de vreo treizeci de ani, cu părul roşcat, tuns scurt.

— Matt, am ajuns cât am putut de… Se opri, dându-şi seama că era o afirmaţie inutilă. Ce-i cu Lou?

Indică patul pe care un bărbat masiv răsufla într-o mască de plastic transparent. Din urechi şi din nas i se prelingea sânge.

— N-are nicio şansă.

— Traumatism cranian?

Crawford încuviinţă din cap. Privi în jur, către ceilalţi din încăpere. Mai întâi, Comandantul Misiunii de Suprafaţă, Mary Lang, negresa pe care o zărise în interiorul domului înainte de accident.

Stătea pe marginea patului lui Lou Prager, cu capul în palme. Într-un fel anume, era mai şocată decât Lou. Nimeni dintre cei care o cunoşteau n-ar fi crezut că putea ajunge în starea aceea de apatie. În ultima oră, nu schiţase nici măcar un gest.

Martin Ralston, chimistul, se aşezase direct pe podea, ghemuit sub o pătură. Cămaşa, faţa şi mâinile îi erau acoperite cu sânge uscat, datorat hemoragiei nazale care încetase cu puţin timp în urmă, totuşi ochii îi erau vioi. Nu-şi putea stăpâni tremuratul şi privea mereu de la şefa lui, Lang, la Crawford, singurul îndeajuns de calm pentru a putea rezolva orice problemă. Ralston n-avea calităţi de conducător; te puteai bizui pe el, dar era lipsit de iniţiativă.

Crawford reveni cu privirea la noile venite. Roşcata Lucy Stone McKillian era ecolog, iar Song Sue Lee exobiolog. Încremeniseră lângă ecluză, incapabile să asimileze realitatea celor cincisprezece bărbaţi şi femei morţi sub domul de afară.

— Ce zice Burroughs? întrebă McKillian, azvârlindu-şi casca pe duşumea şi sprijinindu-se obosită de perete. Landerul nu era locul cel mai confortabil pentru o întrunire; toate fotoliile erau montate

orizontal, cu scopul de a amortiza acceleraţia de la asolizare şi decolare. Când landerul stătea pe coadă, nouăzeci la sută din interiorul său era inutilizabil. Ei se adunaseră acum pe fundul circular al compartimentului de alimentare cu oxigen, exact în faţa rezervorului de combustibil.

— Aşteptăm răspunsul, zise Crawford. Cred însă că vă pot rezuma ce vor spune: nimic bun. Sau poate că una dintre voi ştia să manevreze landerul şi până acum n-a pomenit nimic despre asta…

Niciuna nu se deranjă să-i răspundă. Radioul din prova hârâi şi ţiui, solicitându-le atenţia. Crawford privi către Lang. care continua să rămână nemişcată; apoi se ridică şi urcă scăriţa până la scaunul copilotului. Cuplă difuzorul.

— Lang?

— Nu, sunt tot Crawford. Comandantul Lang nu este… disponibil. Încearcă să-l salveze pe Lou.

— Degeaba. Doctorul zice că-i un miracol faptul că mai respiră. Dacă îşi va reveni vreodată, nu va mai semăna deloc cu cel pe care l-aţi cunoscut. Telepatia arată variaţii total diferite faţă de undele cerebrale normale. Acum trebuie să discut cu Lang. Adu-o la aparat.

Glasul comandantului Misiunii, Weinstein, era obişnuit să ordone şi părea tot atât de tulburat ca şi un buletin meteo.

— O s-o anunţ, domnule, dar nu cred c-o să vină. Ştiţi doar… e acţiunea ei.

Crawford nu mai aşteptă răspunsul. Weinstein căzuse în capcana propriei sale vechimi, datorită căreia ajunsese comandantul lui Edgar Rice Burroughs, nava orbitală ce-i adusese pe Marte şi care ar fi trebuit să-i transporte şi înapoi. Comanda lui *Podkayne*, landerul care urma să ia partea leului din gloria descoperirilor, îi revenise lui Lang. Nu se putea vorbi de prietenie între cei doi, mai ales când Weinstein începea să se gândească la beneficiile financiare de care avea să se bucure Lang, în calitate de prima femeie pe Marte, spre deosebire de neînsemnatul comandant de misiune. Acesta se şi vedea în rolul lui Michael Collins.

Crawford o strigă pe Lang, iar femeia ridică fruntea şi mormăi ceva.

— Ce-a zis?

— A spus să preiei tu mesajul, răspunse McKillian urcând scara,

Matt, adăugă ea pe un ton scăzut, e dată peste cap. Ar fi bine să-ţi asumi comanda pentru moment.

— Aşa-i.

Se întoarse către aparatul de radio şi McKillian ascultă, peste umărul lui, un rezumat al situaţiei aşa cum o vedea Weinstein. Se potrivea destul de bine cu aprecierea lui Crawford, exceptând un punct crucial. Crawford închise aparatul şi reveni lângă ceilalţi supravieţuitori.

Matthew privi chipurile din jur şi hotărî că nu era momentul să vorbească despre posibilităţile de salvare. Nu era încântat să preia conducerea. Spera că Lang să-şi revină curând şi să-i ia povara de pe umeri. Dar până atunci, trebuia să-i pună în mişcare. Atinse uşor umărul lui McKillian şi-i făcu semn spre ecluză.

— Hai să-i îngropăm, rosti el.

Femeia strânse puternic din pleoape, stăpânindu-şi lacrimile, apoi încuviinţă.

Nu era o treabă plăcută. Când ajunseră pe la jumătate, Song coborî scara de frânghie cu trupul lui Lou Prager.

* * *

— Să recapitulăm faptele. Unu: după moartea lui Lou, şansele noastre de decolare sunt minime. Bineînţeles, dacă nu cumva Mary crede că poate învăţa să-l piloteze pe *Podkayne* după datele trimise de Weinstein. Ce zici, Mary?

Mary Lang stătea de-a curmezişul patului improvizat unde zăcuse până nu demult de Lou Prager, pilotul lui *Podkayne*. Îşi legăna capul întruna, izbindu-şi ceafa în blindajul de aluminiu. Ţinea ochii întredeschişi.

La recomandarea medicului de pe E.R.B., Song îi dăduse un sedativ. Reuşise s-o oprească să se împotrivească disperată panicii isterice pe care trebuia s-o elibereze. Nu-i îmbunătăţise moralul. Femeia abandonase; n-avea să facă nimic, pentru nimeni.

În momentul exploziei, Lang îşi pusese imediat casca. După aceea, luptându-se cu viscolul şi unduirile podelei, se repezise către structura unde dormeau ceilalţi membri ai echipajului. Explozia durase numai zece secunde, apoi Lang fusese confruntată cu problema

acoperişului prăbuşit, care o îngropase în straturi de plastic transparent. Semăna prea mult cu unul din acele coşmaruri în care încerci să fugi, afundat până la genunchi în nisipuri mişcătoare. Mary Lang trebuise să se lupte pentru fiecare metru, dar ajunsese.

Ajunsese la timp ca să-şi vadă tovarăşii icnind fără sunet şi revărsând valuri de sânge prin toate orificiile capului, în vreme ce se căzneau să îmbrace costumele presurizate. Era inutil să alegi doi-trei pe care îi puteai salva în timp util. Poate că s-ar fi descurcat mai bine dacă n-ar fi fost strădania disperată de a ajunge la ei; Lang era şocată şi credea că totul nu era decât un coşmar. De aceea se repezise la cel mai apropiat, doctorul Ralston. Acesta îşi terminase de încheiat costumul; Lang îi fixase casca şi trecuse mai departe. Următorul fusese Luther Nakamura, care nu mai mişca. Mai rău, era numai pe jumătate echipat. Practic vorbind, femeia ştia că ar fi trebuit să-l abandoneze şi să încerce să-i salveze pe cei care mai aveau o şansă. Acum era conştientă de lucrul acesta, însă detesta ideea la fel de mult ca şi atunci.

În timp ce-l împingea pe Nakamura în costum, sosise Crawford. Bărbatul călcase peste straturile de plastic până când ajunsese la dormitor, apoi îl străpunsese cu laserul folosit în mod normal la vaporizarea eşantioanelor de minereu.

Avusese timp să se gândească la cei care trebuiau salvaţi. Mersese direct la Lou Prager şi-i închisese echipamentul. Deja era prea târziu. Nu ştia dacă Lou ar fi putut fi salvat în ipoteza că Mary Lang l-ar fi ajutat primul.

Acum femeia stătea pe pat, cu picioarele răşchirate în mod neglijent. Îşi bălăbănea lent capul, înainte şi înapoi.

— Eşti sigură? o îmboldi Crawford, sperând să capete un răspuns, o enervare, orice.

— Sunt sigură, bolborosi ea. Ştiţi cât l-au antrenat pe Lou ca să-l poată pilota? Şi era cât pe-aci s-o dea şi el în bară. Eu… eh, rahat! Nu se poate.

— Personal, refuz să accept că ăsta-i răspunsul final, spuse Crawford. Trebuie analizate toate posibilităţile, în cazul când Mary are dreptate.

Ralston izbucni în râs. Nu era un râs amar, părea realmente amuzant. Crawford continuă:

— Ce ştim noi deocamdată? E.R.B. nu ne este de niciun folos. Ah,

da, o să ne ajute cu destule sfaturi, poate chiar mai multe decât dorim, dar orice salvare este absolut imposibilă.

— Ştim asta, zise McKillian. Era obosită şi i se făcea rău amintindu-şi de chipurile prietenilor ei morţi. Ce rost au toate discuţiile astea?

— Stai puţin, interveni Song. De ce nu pot… vreau să zic, au destul timp la îndemână, nu? Din câte ştiu eu, datorită elementelor orbitale, trebuie să plece peste şase luni, însă în tot timpul ăsta…

— Chiar n-ai habar de nave? zbieră McKillian, însă Song continuă netulburată:

— Cunosc destule ca să ştiu că Edgar nu-i echipat pentru o intrare în atmosferă. Eu mă gândisem să nu coborâm toată nava; numai ce ne trebuie din ea. Adică un pilot. N-ar fi posibil?

Crawford îşi trecu mâinile prin păr, întrebându-se ce să spună. Posibilitatea fusese discutată, şi era în studiu. Totuşi, rămânea extrem de puţin probabilă.

— Ai dreptate, vorbi el. Ne trebuie un pilot şi acela este comandantul Weinstein. Problema este abordată regulamentar. El este căpitanul unei nave şi nu trebuie să o părăsească. Ăsta-i primul motiv pentru care-l ţinem pe Edgar. Însă pe Pământ, când era convins că va fi ales pentru echipa de explorare la sol, s-a antrenat pe simulatorul lander. Îl ştiţi pe Winey: îl împinge într-una dorinţa de-a fi în centrul atenţiei. De aceea, dacă crede că o poate face, ar coborî într-un minut, ca să ne salveze şi să se bucure de toată publicitatea. Ei încearcă să realizeze o paraşută ecranatoare de căldură, dintr-una din capsulele cu care urmau să ne aprovizioneze la sol. Însă e foarte riscant. O linie aerodinamică nu se modifică uşor, mai ales când intră în atmosferă cu peste zece mii de kilometri la oră. De aceea, cred că putem renunţa la varianta asta. Winey n-o să pună piciorul înăuntru. Vrea să fie erou, dar vrea să şi trăiască pentru a culege roadele.

Pentru câteva momente, Song, Ralston şi McKillian simţiseră cum le revine moralul la gândul unei posibile salvări. Dar cu cât se gândeau mai mult la situaţia existentă, cu atât se posomorau mai tare. Toţi păreau să fie de acord cu afirmaţia lui Crawford.

— Aşa că o să băgăm varianta asta în dosarul „Zâna cea bună” şi-o dăm uitării. Dacă se poate, grozav. Însă ar fi mai bine să pornim de la ideea că-i imposibilă. Poate ştiţi, E.R.B.

— *Podkayne* sunt singurele nave existente care pot ajunge la Marte, şi să coboare pe planetă. O altă pereche de nave se găseşte în stadiul aprobării investiţiei. Winey a vorbit cu Pământul şi crede că lucrurile vor fi accelerate în fazele preliminării de proiectare, încât construcţia să înceapă într-un an. Lansarea era prevăzută peste cinci ani, totuşi termenul ar putea fi scurtat cam cu un an. Este vorbă acum de o misiune de salvare, mai uşor de aprobat. Însă proiectul trebuie modificat, fie numai pentru cele cinci locuri suplimentare necesare nouă. Pot paria că atunci când vom trimite raportul asupra exploziei, vor apărea şi mai multe modificări. În felul ăsta o să se mai piardă vreo şase luni.

Pentru McKillian era prea mult.

— Matt, ce dracu' tot vorbeşti? Misiune de salvare? Ce naiba, ştii la fel de bine ca mine că dacă ne mai găsesc aici, o să fim morţi de mult. Probabil că n-o să rezistăm nici măcar un an.

— Aici greşeşti. O să supravieţuim.

— Cum?

— N-am nici cea mai mică idee, răspunse el privind-o drept în ochi.

Femeia fusese gata să tacă, însă nu-şi putu înfrâna curiozitatea.

— Ce-i asta, o şedinţă de etică? Mersi, n-am nevoie. Prefer să accept situaţia aşa cum este. Sau ai, într-adevăr, ceva în gând?

— Aşa şi aşa. Nimic concret; vă spun doar că vom supravieţui aşa cum au făcut-o dintotdeauna oamenii: asigurându-ne căldura, mâncând, bând… Va trebui să mai adăugăm un termen: „respirând". Este o problemă dificilă, dar cu excepţia ei nu ne diferim prin nimic de oricare alt grup de supravieţuitori aflaţi într-o situaţie dificilă. Nu ştiu cu exactitate ceva trebui să facem, dar ştiu că vom afla răspunsurile.

— Sau vom muri încercând, spuse Song.

— Sau vom muri încercând, îi zâmbi bărbatul.

Măcar Song pricepuse esenţa situaţiei.

Posibilă sau nu, chestiunea supravieţuirii era necesară pentru a menţine o iluzie. Altfel, puteai la fel de bine să-ţi pui capăt zilelor. Sau puteai, în aceeaşi măsură, să nici nu te fi născut măcar, deoarece viaţa nu este altceva decât o luptă, inevitabil fatală, pentru a supravieţui.

— Şi aerul? întrebă McKillian, în continuare neconvinsă.

— Nu ştiu, răspunse Crawford. Este o problemă, nu-i aşa?

— Şi apa?

— Păi, acolo jos, în vale, la vreo douăzeci de metri adâncime, există un strat de gheaţă.

— Grozav, hohoti femeia. Asta vrei tu să facem? Să săpăm ca nebunii şi să topim gheaţă cu mânuţele? N-o să meargă, îţi spun eu!

Crawford aşteaptă până ce McKillian epuiză o listă lungă a motivelor pentru care erau sortiţi pieirii. Cele mai multe erau extrem de adevărate. Când femeia termină de vorbit, rosti încetişor

— Lucy, ascultă-te singură.

— Încerc să…

— Faci pe avocata de partea morţii. Vrei să mori? Eşti atât de hotărâtă încât nici măcar nu vrei să-l asculţi pe unul care-ţi spune că poţi trăi?

McKillian rămase tăcută un timp, apoi se foi stânjenită. Se uită la el, după aceea la Song şi Ralston. Toţi aşteptau, şi femeia roşi, apoi le zâmbi.

— Ai dreptate. Cu ce începem?

— Mergem mai departe. Analizăm situaţia. Trebuie să facem o listă cu ce avem. O s-o scriem, însă vă pot oferi un sumar general.

Numără cinci puncte pe degete:

— Unu, avem hrană pentru douăzeci de persoane, pe o perioadă de trei luni. Pentru noi cinci, asta înseamnă în jur de un an. Raţionalizând-o, să zicem un an şi jumătate. Asta presupunând că toate capsulele cu provizii ajung întregi. În plus, Edgar o să ne dea şi ultima bucăţică de care se pot lipsi, expediind totul în cele trei capsule disponibile. În felul ăsta, am avea hrană pentru doi, poate trei ani.

Doi, dacă reactoarele vor continua să funcţioneze, avem suficientă apă pentru un timp nelimitat. Problema este că reciclatorul îşi va epuiza energia în doi ani. Vom avea nevoie de altă sursă energetică şi, poate de-o altă sursă de apă.

În privinţa oxigenului, acelaşi lucru. Cel mult doi ani. Va trebui să găsim o modalitate de a-l raţionaliza. Vă spun sincer, habar n-am cum. Song, ai vreo idee?

Femeia îl privi gânditoare, iar irisurile ei deveniră două liniuţe verticale între pupilele înguste.

— Poate o cultură de plante de pe Edgar… Dacă descoperim o cale de a creşte plante sub soarele marţian, fără să le distrugă

ultravioletele…

McKillian o privi îngrozită, aşa cum ar fi privit-o orice ecolog.

— Şi contaminarea? întrebă ea. De ce crezi că, înainte de coborârea pe sol, am trecut prin procedurile de sterilizare? Vrei să dai peste cap tot echilibrul ecologic de pe Marte? Nimeni nu va mai putea fi absolut sigur, pe viitor, dacă o plantă este într-adevăr marţiană sau o mutaţie terestră.

— Ce echilibru ecologic? se înfurie Song. Ştii la fel de bine ca mine că rezultatele expediţiei au fost zero. Câteva bacterii anaerobe, nişte licheni, toate prea puţin diferite de formele pământene…

— La asta mă refeream şi eu. Asimilezi acum forme terestre şi n-o să mai putem vedea niciodată diferenţele.

— Totuşi se poate face, nu? Cu nişte ecranări corespunzătoare, ca plantele să nu fie distruse înainte de a încolţi, o instalaţie hidroponică poate funcţiona…

— Mda, se poate face. Ar fi chiar trei, patru soluţii. N-ai răspuns însă la întrebarea principală care este.

— Stai aşa, o opri Crawford. Doream să văd dacă aveţi vreo idee.

Era extrem de încântat de discuţia în contradictoriu; împinsese femeile să gândească în direcţiile corespunzătoare şi le îndepărtase de apatia periculoasă, care trebuia ocolită.

— Cred că discuţia şi-a atins scopul: de-a demonstra tuturor celor prezenţi că supravieţuirea este posibilă.

Privi cu coada ochiului spre Lang, care continua să-şi legene capul, cu ochii opaci din clipa în care îşi zărise colegii murind.

— Vreau doar să subliniez că noi nu mai reprezentăm acum o expediţie, ci o colonie. Nu în sensul general de a rămâne pe vecie aici, ci pentru că toate planurile noastre vor trebui adaptate acestei realităţi. Problema principală nu este raţionalizarea proviziilor până la sosirea salvatorilor. Asemenea măsuri nu ne vor face niciun bine. Soluţiile salvatoare sunt cele pe termen lung, genul de soluţii pe care le-ar căuta o colonie. Peste doi ani, trebuie să ne găsim în postura de a supravieţui într-un mediu de viaţă care ne-ar putea găzdui pe vecie. Va trebui să ne adaptăm acestui mediu acolo unde putem, sau să-l adaptăm pe el acolo unde se poate. Din acest punct de vedere, cel puţin pe termen scurt, ne prezentăm mai bine decât mulţi colonişti din trecut. Avem rezerve importante din tot ceea ce-i necesar unei colonii:

alimente, apă, unelte, materii prime, energie, inteligenţă şi femei. Fără astea nicio colonie n-are multe şanse; ne lipseşte doar aprovizionarea regulată din partea bazei, însă nişte colonişti cu adevărat buni se pot descurca şi în astfel de condiţii. Ce spuneţi? Sunteţi de acord cu mine?

Ceva o determinase pe Mary Lang să înalţe ochii. Era un reflex, reflexul de supravieţuire condiţionat de lupta ei permanentă pentru succes. Răzbătuse acum la suprafaţă şi o ridică în capul oaselor în pat, apoi în picioare. Se luptă cu efectele calmantelor şi rămase aşa, cu ochii goi, dar conştienţi.

— Crawford, vorbi ea încet şi apăsat, ce te face să crezi că femeile constituie o problemă vitală?

— Păi, mă gândeam că fără moralul ridicat asigurat de membrele sexului opus, unei colonii îi va lipsi elanul necesar reuşitei.

— La asta te gândeai, aşa-i? Şi te refereai la femei. Disponibile adevăraţilor colonişti, drept motivaţie de viaţă. Am mai auzit opinia asta. Este o modalitate exclusiv masculină de a privi lucrurile, Crawford.

Femeia îşi recâştiga poziţia în vreme ce vorbea, părând să crească până ce domină grupul cu forţa aceea aparte care aparţine adevăratului conducător. Inspiră adânc şi pentru prima dată în decursul zilei deveni pe de-a întregul conştientă.

— O să curmăm imediat acest mod de gândire. Eu sunt comandantul expediţiei. Îţi sunt recunoscătoare că ai preluat comanda câtă vreme am fost… cum ai spus? Indisponibilă… Însă ar trebui să fii ceva mai atent în legătură cu aspectele sociale ale situaţiei noastre. Dacă cineva dintre cei prezenţi este un obiect de schimb, atunci este vorba despre Ralston şi despre tine, pentru că sunteţi în minoritate. Trebuie rezolvate câteva probleme dificile, dar deocamdată vom acţiona ca o echipă, sub comanda mea. Vom face tot posibilul ca să minimalizăm disputa socială între femei, pentru bărbaţi. Aşa va fi. Clar?

I se răspunsese prin încuviinţări tăcute din capete. Le ignoră şi continuă:

— M-am întrebat din capul locului, care-i locul tău, Crawford? Femeia începu să se plimbe înainte şi înapoi prin spaţiul aglomerat. Ceilalţi se feriseră instinctiv din calea ei, ce excepţia lui Ralston, care continua să rămână ghemuit sub pătură: Un istoric? Da, o idee bună,

însă nepractică. Trebuie să recunosc că m-am gândit la tine ca la un lux. Dar am greşit. Toţi cei din NASA au greşit. Corpul Astronauţilor s-a luptat cu disperare să te scoată de pe lista echipajului. În celelalte expediţii nu se va mai repeta eroarea asta. Am fost orbiţi de loialitatea noastră faţă de filosofia pilotului de încercare, tipică zborurilor spaţiale. Doream cât mai puţini oameni de ştiinţă şi cât mai mulţi astronauţi. Nu ne place să fim consideraţi simpli… şoferi, să zicem. Cred că în decursul programului Apollo am demonstrat că putem foarte bine executa şi misiuni ştiinţifice. Te-am considerat un fel de insultă, o palmă din partea personalului ştiinţific de la Houston, care dorea să ne demonstreze cât de mult am decăzut.

— Dacă aş putea să…

— Taci! Dar am greşit. Am citit în dosarul tău că ai fost expert în supravieţuire. După părerea ta, care sunt şansele noastre reale?

Crawford înălţă din umeri, stânjenit de întrebare. Nu ştia dacă era momentul cel mai potrivit ca să afirme că puteau da greş.

— Spune-mi adevărul.

— Destul de reduse. În special, problema aerului. Cei despre care am citit nu ajunseseră niciodată în aşa hal încât să-şi pună problema următoarei respiraţii.

— Ai auzit vreodată de Apollo 13?

— Circumstanţe speciale, zâmbi bărbatul. Probleme pe termen scurt.

— Aşa este, ai dreptate. Iar în celelalte două cazuri cu adevărat grave petrecute în spaţiu, au murit cu toţii.

Se întoarse şi-şi scrută tovarăşii.

— Noi, însă, nu vom fi învinşi.

Îi sfidă s-o contrazică, dar nimeni nu ridică mănuşa.

Se relaxă şi-şi continuă plimbarea de a curmezişul încăperii, apoi reveni către Crawford:

— Îmi dau seama că, în următorii ani, voi fi nevoită să mă bizui din plin pe cunoştinţele tale. Care crezi că ar trebui să fie următorul pas?

Bărbatul se destinse. Neplăcuta sarcină a responsabilităţii, pe care nu o dorise niciodată, dispăruse. Era mulţumit s-o urmeze pe Lang.

— Ca să-ţi spun cinstit, asta mă întrebam şi eu. Trebuie făcut un

inventar amănunţit. Cu el ar trebui să-ncepem.

— Bun, există însă ceva şi mai important: să mergem la dom şi să vedem ce dracu' s-a întâmplat. Porcăria aia n-ar fi trebuit să explodeze; e primul din seria lui care a păţit-o. Şi a început de jos, de la fund… Motivul trebuie aflat cu orice preţ, altfel ignorăm un aspect al lui Marte, care ne-ar putea ucide şi în continuare. Să facem asta, mai întâi. Ralston, poţi umbla?

Când bărbatul încuviinţă, Lang îşi puse casca şi porni spre ecluză.

* * *

— Ce-s astea?

Song Sue Lee stătea în genunchi examinând una din tijele scurte şi rigide, care răsăreau din sol. Încercă să se scarpine la ceafă, dar casca o opri.

— Parcă ar fi făcute din plastic. Deşi am senzaţia că-i forma aceea superioară de viaţă pe care o căutam ieri împreună cu Lucy.

— Vrei să-mi spui că ţepii ăştia mititei au străpuns podeaua domului? Nu sunt de acord.

Song se îndreptă, mişcându-se cu gesturi rigide. Cu toţii munciseră din greu ca să golească domul prăbuşit şi să înlăture materialele, degajând solul pe care fusese aşezat. Era obosită şi pentru o clipă îşi ieşi din fire, şi se răsti la Mary Lang:

— N-am zis aşa ceva! Am dat domul la o parte şi-am găsit ţepii. Tu ai emis ipoteza că ei au găurit podeaua.

— Scuze, făcu Lang încetişor. Zi mai departe.

— Bun, recunoscu Song, n-a fost totuşi o ipoteză rea. Însă găurile pe care le-am văzut nu erau străpunse. Erau zdrenţuite, mâncate.

Se opri, aşteptând ca Lang să protesteze. Podeaua domului fusese făcută din plasticul cel mai inert chimic care există. Comandanta învăţase însă lecţia şi se pricepea să accepte faptele.

— Deci: aici, avem ceva care mănâncă plasticul. Şi pare făcut tot din plastic. Aveţi vreo idee de ce a ales tocmai punctul acesta şi nu altul?

— În privinţa asta, am eu o teorie, spuse McKillian. Mă gândisem

mai de mult să studiez zona din jurul domului, ca să văd dacă umiditatea n-are vreun efect asupra sporilor din sol. Stăm aici de nouă zile şi am evacuat în atmosferă vapori de apă, bioxid de carbon şi destul oxigen. Nu în cantităţi mari, dar mai mult decât credeţi, faţă de concentraţia existentă în mod natural. Am modificat binomul. Ştiţi cumva unde se evacua aerul alterat din dom?

Lang înălţă sprâncenele.

— Da, dedesubtul domului. Aerul evacuat era cald şi s-a considerat că poate fi utilizat la încălzirea podelei şi reducerea pierderilor de căldură.

— Iar vaporii de apă s-au adunat sub podea, condensându-se la contactul cu aerul rece din exterior. Exact! Aţi priceput?

— Cred că da, încuviinţă Lang. Totuşi conţinea foarte puţini vapori. Ştii doar că nu voiam să o irosim; înainte de evacuare, aerul se trata până devenea uscat.

— Uscat poate după normele terestre. Aici reprezenta un potop. A ajuns până la seminţele, sau sporii, din sol şi le-a declanşat încolţirea. Va trebui să fim foarte atenţi când mai folosim ceva pe bază de plastic. Ce anume e făcut din plastic?

— De pildă, oftă Lang, ecluzele. Toţi păliră, auzind-o. După aceea, o mare parte din costumele noastre. Song, fii atentă, nu călca pe acolo. Nu ştim încă ce putere are, sau dacă va ataca plasticul din cizmele tale, dar ar fi mai bine să evităm riscurile. Ce spui, Ralston? Crezi că-i poţi determina agresivitatea?

— Adică să identific dizolvantul utilizat de ţepi? Cred că pot, dacă îmi degajez un spaţiu de lucru şi-mi pot găsi echipamentul.

— Mary, vorbi McKillian, mă gândesc c-ar fi mai bine să încep să caut spori aeropurtaţi. Dacă există, înseamnă că ecluza lui *Podkayne* este vulnerabilă. Chiar şi la treizeci de metri de sol.

— Ai dreptate. Dă-i drumul. E mai bine să fim siguri, mai ales că vom dormi înăuntru, până aflăm ce putem face pe sol. Deocamdată, toată lumea doarme îmbrăcată în costum.

Câţiva oftară instinctiv, dar nu protestară. McKillian şi Ralston se îndreptară spre maldărul de aparatură recuperată, sperând să găsească destul echipament necesar pentru analize. Song îngenunche din nou şi începu să sape în jurul uneia dintre ţepuşele înalte de zece centimetri.

Crawford o urmă pe Lang înapoi, spre *Podkayne*.

— Mary, voiam… ai ceva împotrivă dacă-ţi spun Mary?

— Nu. Nu cred că „Comandant Lang" va rezista cinci ani. Ar fi bine totuşi şi te mai gândeşti la preluarea conducerii.

Bărbatul reflectă un moment.

— Am înţeles, Comandant Mary.

Ea îi lovi în joacă, cu pumnul strâns. Nu-l cunoscuse înainte de catastrofă. Fusese un simplu nume pe o listă şi o bilă neagră în aprecierea Corpului Astronautic. Femeia nu-i purtase însă niciun fel de ranchiună personală, iar acum constata că începuse să-i placă.

— La ce te gândeai?

— La câteva lucruri. Dar, poate nu ar fi momentul să le menţionez acum. Mai întâi, vreau să spun că dacă… ăăă, îţi faci probleme, sau dacă te îndoieşti de sprijinul, sau de loialitatea mea, pentru că am deţinut comanda o vreme… azi, ceva mai devreme, ei bine…

— Ei bine?

— Voiam să-ţi spun că n-am nicio ambiţie în direcţia asta, termină el jalnic.

Mary Lang îl bătu uşor pe spate:

— Sigur că da, ştiu. Ai uitat că ţi-am citit dosarul? Menţiona câteva episoade interesante despre care mi-ar plăcea să-mi povesteşti cândva, despre zilele tale de „aventurier"…

— Pe dracu', erau exagerări. Întâmplător, am nimerit în nişte încurcături şi am reuşit să ies basma curată.

— Totuşi ai fost selecţionat din câteva sute de candidaţi. Ideea a fost că vei fi un joly-jocker, un om de acţiune care şi-a dovedit capacitatea de supravieţuire. Poate că au nimerit-o. Însă tot din fişa ta am reţinut faptul că n-ai aptitudini de lider. Nu eşti un singuratic care cooperează cu grupul fără să ridice probleme disciplinare, dar te descurci mai bine de unul singur. Vrei s-o iei pe cont propriu?

— Nu, mulţumesc, zâmbi bărbatul. Ai avut dreptate în unele privinţe. Nu mă trage inima să fiu şef. Ştiu însă anumite lucruri ce s-ar putea dovedi utile.

— Şi le vom folosi. Vorbeşte: eu te ascult. Începu să spună ceva, apoi se răzgândi: Ce părere ai despre faptul că o femeie răspunde de expediţie? Încă de pe când eram în Air Force, am avut necazuri cu

prejudecata asta. Deci, dacă ai vreo obiecţie, poţi să mi-o spui în faţă.

Crawford rămase într-adevăr surprins.

— Doar n-ai luat remarca aia în serios, nu? Acum pot recunoaşte. A fost cu intenţie. Îţi trebuia o zgâlţâitură zdravănă.

— Mulţumesc pentru ea. Tot nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Cine conduce, conduce, răspunse el. Câtă vreme o să fii comandant o să te ascult.

— Atât timp cât conduc în direcţia în care vrei tu? râse ea, înghiontindu-l în coaste. Tu pari a fi Marele meu Vizir, cel care deţine toate secretele şi-l sfătuieşte pe regent. Cred că va trebui să te urmăresc mai atentă. Mai cunosc şi eu ceva istorie.

Crawford nu-şi putea da seama cât era de serioasă. Abandonă subiectul.

— De fapt, problema pe care voiam s-o discut cu tine este următoarea: Ai spus că nu poţi pilota landerul. Dar nu erai tu însăţi, erai încă şocată şi lipsită de speranţe? Îţi menţii opinia?

— Da. Vino să-ţi arăt motivul.

Bărbatul o crezu de cum intră în cabina de pilotaj. Aidoma oricărui aparat de zbor încă din vremea avioanelor cu carlinga deschisă, aceasta era un mozaic ameţitor de cadrane, taste şi LED-uri, uluind profanii. Se aşeză în scaunul copilotului şi o ascultă.

— Bineînţeles, exista şi un pilot de rezervă. Spre surprinderea ta, nu eu eram aceea. Era Dorothy Cantrell, şi ea a murit. Ştiu bineînţeles, la ce slujeşte fiecare instrument de aici, iar pe cele mai multe le pot manevra. Ceea ce nu ştiu, pot învăţa. Unele sisteme sunt dirijate direct de computer; dacă-i dai programul corect, poate pilota automat… în spaţiu.

Privi nostalgică aparatele şi Crawford înţelese că, aidoma lui Weinstein, femeia n-ar fi dorit să abandoneze plăcerea zborului pentru conducerea unei echipe de explorare. Ea fusese pilot de încercare şi iubea zborul mai presus de orice. Mângâie un evantai de taste din dreapta. În stânga exista un altul identic.

— Asta ne-ar fi ucis, Crawford. Cum te mai cheamă?

Matt… Matt, copilaşul ăsta e un avion pentru primii patruzeci de mii de metri. N-are putere să intre pe orbită numai cu reactoarele. Acum aripile sunt pliate. Probabil că nu le-ai remarcat în timpul coborârii, însă ai văzut simulatoarele. Sunt foarte uşoare, pline de hibe

şi proiectate special pentru atmosferă marţiană. Lou spunea că parcă pilotezi o cadă de baie; totuşi zbura. Este deja un talent, aproape o artă. Lou a exersat trei ani pe cele mai bune simulatoare pe care le-am putut construi, şi cu toate astea trebuia să se bizuie tot pe şpilurile care nu pot fi deprinse într-un simulator. Şi abia a reuşit să ne coboare teferi. Noi n-am bătut toba prea mult, dar asolizarea a fost la limită. Lou era tânăr, la fel şi Cantrell. Zburau zilnic şi posedau magia aceea specială a cunoaşterii. Erau nişte aşi. Femeia se gârbovi în scaun: De opt ani de zile eu n-am pilotat decât pe simulatoare.

Crawford nu ştia dacă trebuia să mai insiste.

— Totuşi ai fost unul din piloţii de vârf, toţi ştiu asta. Chiar crezi că nu poţi reuşi?

— Cum să te fac să-nţelegi? ridică braţele exasperată. Landerul nu seamănă cu nimic din ce-am pilotat eu până acum. La fel de bine ai putea… Căută o comparaţie, încercând să o completeze cu gesturi: Fii atent! Dacă cineva poate pilota un biplan, fie el şi cel mai grozav pilot de biplane din lume, asta înseamnă că are calificarea necesară pilotării unui elicopter?

— Nu ştiu.

— N-o are. Crede-mă.

— Bine. Totuşi, rămâne faptul că, aici, pe Marte, tu eşti singura care l-ai putea pilota pe *Podkayne*. Cred c-ar trebui să te mai gândeşti la asta, când hotărăşti ce avem de făcut.

Se opri, nedorind să-i forţeze mâna.

Mary Lang îngustă ochii, privind în gol.

— M-am gândit, răspunse ea, apoi tăcu îndelung. Dacă aş încerca să pilotez naveta, aş avea cam unu la mie şanse. Însă dacă va trebui, o voi face. Sarcina ta va fi să-mi găseşti nişte şanse mai bune. Anunţă-mă dacă nu poţi.

* * *

După trei săptămâni, Canionul Tharsis se transformase într-un salon de jucării. Crawford nu găsise o expresie mai nimerită pentru a-l descrie. Ţepii din plastic înfloriseră în nişte morişti de vânt care nu semănau între ele. Cele mai mici, înalte de numai zece centimetri, aveau petalele paralele cu solul. Altele erau turle din fire subţiri

aidoma unui păienjeniş, ce n-ar fi părut nelalocul lor la o fermă din Kansas. Unele aveau o înălţime de cinci metri. Erau viu colorate şi cu configuraţii complexe, însă toate aveau moriştile cu o peliculă subţire, ca un celofan, şi toate se roteau în vârtejuri multicolore sub permanentul vânt marţian. Crawford se gândi la o platformă industrială construită de spiriduşi. Şi-i putea imagina, deplasându-se printre roţile mişcătoare.

Song desfăcuse, pe cât putuse, una dintre ele. Încă mai clătina din cap a neîncredere. Nu reuşise să dezgroape rădăcina, lungă şi izolată, dar putea aproxima cât de adânc pătrundea în sol. Se afunda până la stratul de gheaţă, la douăzeci de metri adâncime.

Solul dintre morişti era acoperit cu plastic sclipitor. Aceasta reprezenta a doua particularitate a soluţiei ingenioase de supravieţuire a plantelor. Moriştile utilizau energia eoliană, iar stratul de plastic de pe sol era format din două folii subţiri între care exista un interstiţiu pentru circulaţia apei. După ce se încălzea de la soare, apa era pompată, în stratul îngheţat, topindu-l treptat.

— Totuşi, tabloul nu-i complet, le spusese Song cu o seară în urmă, atunci când rezumase cele aflate. Mary n-a reuşit să descopere sistemul care, prin asimilarea de nisip şi rocă, poate obţine materiale de tipul plasticului. De aceea presupunem că în subsol există un rezervor conţinând ceva similar ţiţeiului brut, probabil îngheţat laolaltă cu apa.

— De unde ar fi putut apărea ţiţeiul? întrebase Lang.

— Aţi auzit de teoria anotimpurilor marţiene de lungă durată? Ei bine, nu-i doar o teorie. Combinaţia dintre înclinarea axei polare a planetei, ciclul precesional şi excentricitatea orbitei produce anotimpuri cu o durată de vreo douăsprezece mii de ani. Acum suntem în mijlocul iernii, deşi am coborât în „vara" convenţională. S-a emis ipoteza că dacă Marte ar avea forme de viaţă, acestea s-ar fi adaptat la ciclurile de lungă durată. În perioada ciclului rece, când apa şi bioxidul de carbon îngheaţă la poli, formele de viaţă hibernează în spori, pentru a-şi relua existenţa normală după ce s-a topit suficientă gheaţă pentru a permite procesele biologice. Se pare că noi am amăgit plantele acestea. Când în jurul taberei au sporit vaporii de apă, ele au crezut că a sosit vara.

— Totuşi, ce-i cu ţiţeiul? întrebă Ralston.

Nu era pe deplin convins de realitatea modelului imaginat. Era chimist de laborator, specialist în compuşi organici. Modul în care plantele produceau substanţe plastice în absenţa temperaturilor ridicate, doar prin intermediul interacţiunilor catalitice, îl deruta şi-l făcea să bată în retragere. Ar fi dorit ca moriştile acelea blestemate să fi dispărut pe vecie.

— La asta cred că-ţi pot răspunde eu, vorbi McKillian. Organismele astea de abia supravieţuiesc chiar şi în condiţii optime de mediu. Cele care reuşesc nu irosesc absolut nimic. Este normal că rezervele de ţâţei cu adevărat vechi să fi fost epuizate în numai câteva din ciclurile amintite. De aceea s-ar putea ca aşa-zisul ţâţei brut să fie cu totul altceva. Trebuie să fie rămăşiţele ultimei generaţii.

— Dar de ce-au ajuns aceste rămăşiţe atât de adânc în subsol? insistă Ralston. Normal ar fi să se găsească mai la suprafaţă. Vânturile nu le puteau îngropa atât de mult în numai douăsprezece mii de ani.

— Aici ai dreptate, încuviinţă McKillian. Nu-ţi pot da un răspuns exact. Am însă o teorie. Deoarece plantele nu irosesc absolut nimic, poate că ele se conservă atunci când mor… Răsar din sol şi nu-i posibil să se retragă atunci când condiţiile se înăspresc. Când se retrag, lasă spori în urma lor, distribuindu-i în tot solul. În felul acesta, dacă sporii de la suprafaţă sunt spulberaţi de vânt sau sterilizaţi de ultraviolete, cei de mai jos vor putea încolţi la revenirea condiţiilor favorabile. Când ajung la stratul îngheţat, se vor descompune în mâlul acesta organic şi… ei, e niţel cam complicat, nu?

— Mie mi se pare valabil, o asigură Lang. Merge ca ipoteză de lucru. Care-i situaţia cu sporii aerieni?

Se dovedi că scăpaseră de pericolul acela. În atmosferă existau spori, dar nu erau periculoşi pentru colonişti. Plantele atacau numai anumite varietăţi de plastic, şi doar în anumite etape ale evoluţiei. Fiind încă în plină dezvoltare, trebuiau supravegheate, însă ecluzele şi costumele se găseau în siguranţă. Echipajul se bucura de confortul dormitorului fără costum.

Erau încă multe de făcut. Majoritatea muncilor fizice îi reveneau lui Crawford şi, într-o anumită măsură, lui Lang. Colaborarea îi apropie şi mai mult. Ceilalţi trebuiau să fie liberi pentru a-şi urma cercetările, deoarece căzuseră de acord că singura lor şansă o constituia cunoaşterea mediului.

Cei doi reuşiseră să salveze cea mai mare parte din dom. Lucrând cu aparate de sudură şi cu lasere, pentru tăiatul materialului dur, construiseră un adăpost mai mic. Îl instalară pe o platformă de stâncă, modificară evacuarea pentru a evita condensarea sub podea şi adăugară câteva măsuri de siguranţă. Acum dormeau într-un cort presurizat, instalat în interiorul domului, iar unul dintre ei făcea permanent planton. În alarmele simulate, treceau în numai treizeci de secunde de la somnul cel mai profund la asigurarea integrală a presiunii. Nu aveau să se mai lase surprinşi.

Crawford îşi luă privirea de la paletele câmpului de morişti. Se afla împreună cu ceilalţi în dom, cu casca scoasă. Atâta le permitea Lang, atunci când nu dormeau în cuşetele strâmte. Song Sue Lee vorbea prin radio cu Edgar Rice Burroughs. Ţinea în palmă un modul-pompă, scos de ea dintr-o plantă. Lung de aproape jumătate de metru, acesta era alcătuit din opt palete care se roteau libere pe lagăre din teflon. Dedesubtul lor se găseau nişte angrenaje mititele şi pompa însăşi. În timp ce vorbea, femeia se juca neglijentă cu paletele.

— Nu prea înţeleg, şopti Crawford spre Lucy McKillian. Ce-i aşa extraordinar la moriştile astea?

— E un domeniu complet nou, răspunse McKillian. Gândeşte-te… Pe Pământ, natura n-a reuşit să inventeze roata. Uneori, m-am întrebat de ce n-a făcut-o. E adevărat, există nişte limitări, dar ideea este excelentă. Uită-te ce-am realizat noi cu ea. Dar în natură mişcările sunt limitate la sus-jos, înainte-înapoi, înăuntru-afară, sau comprimare-destindere. Pe Pământ, nimic nu se roteşte decât dacă-i opera omului. Gândeşte-te…

Crawford se gândi şi începu să priceapă. Încercă zadarnic să-şi imagineze vreun organ al vreunui animal sau plante terestre care să se rotească. Nu reuşi.

Song încheie raportul şi întinse microfonul lui Lang, dar Weinstein vorbi primul.

— A intervenit o schimbare de plan, începu el direct. Sper că n-o să vă şocheze. Dacă vă gândiţi mai bine, o să vă daţi seama că-i logic. Peste o săptămână pornim spre Pământ.

Vestea nu-i surprinse prea mult. Nava-mamă le trimisese cam tot ce avea disponibil în privinţa informaţiilor şi proviziilor. Mai trebuia lansat un singur container, după aceea prezenţa lui Burroughs

pe orbită ar fi chinuit ambele grupuri. Existenţa a două nave atât de aproape una de cealaltă, dar puse în imposibilitatea de a realiza ceva concret, reprezenta o teribilă ironie, care afecta echipajul lui Burroughs.

— Am recalculat totul, bazându-ne pe masa minimă; fără voi douăzeci şi fără şase tone de mostre pe care le prevăzusem. Utilizând tot combustibilul ce trebuia să vi-l expediem pentru decolare, putem intra pe o orbită mai rapidă spre Venus. Termenul de plecare pentru traiectoria respectivă este peste şase zile. Vom face joncţiunea cu o capsulă telecomandată plină cu provizii pe care nu contasem.

În plus, îşi spuse Lang, e mult mai dramatic. Căzând spre Soare, pe orbita riscantă a unei comete, cu magaziile complet goale, îndreptându-se către joncţiunea hotărâtoare…

— Aş dori opinia voastră, urmă Weinstein. Hotărârea nu-i definitivă.

O priviră cu toţii pe Lang. Se destinseră, văzând-o calmă şi netulburată.

— Cred că-i cea mai bună soluţie. Altceva: aţi renunţat la ideea ca eu să-l pilotez pe *Podkayne*?

— Mary, nu vreau să te jignesc, răspunse Weinstein cu blândeţe. Dar, aşa-i, am renunţat. Cei de pe Pământ consideră că nu poţi reuşi. Au făcut nişte experimente: au instruit nişte piloţi foarte buni şi i-au pus în simulatoare. N-au reuşit şi credem că nici tu n-ai putea reuşi.

— Nu-i nevoie să mă mângâi. Ştiam la fel de bine ca şi voi. Totuşi, o şansă de unu la un miliard este mai bună decât nimic.

— Să-nţeleg că ei îi dau dreptate lui Crawford: că supravieţuirea este, cel puţin teoretic, posibilă?

Urmă o tăcere lungă.

— Cred că da. Mary, o să fiu cinstit. Eu nu cred că-i posibil. Sper să greşesc, dar nu m-aştept…

— Mersi pentru încurajări Winey. Dintotdeauna ai ştiut cum să ridici moralul oamenilor. Apropo, cealaltă misiune, cea în care trebuia să cobori până aici pe un meteorit, ca să ne salvezi… s-a renunţat şi la ea?

Cei din jur chicotiră şi Song chiui încântată. Weinstein nu era tipul cel mai popular de pe Marte.

— Mary, ţi-am mai explicat, se justifică el. Era doar un simulacru

de justificare şi, lucru mult mai semnificativ, nu obiectase la auzul poreclei. Era blând cu condamnaţii: Am analizat toate posibilităţile. Am reuşit chiar să obţin aprobarea unei derogări temporare din funcţie. Însă modelele elaborate de Pământ n-au rezistat la intrarea în atmosferă. Mai mult n-am putut. Nu puteam risca soarta întregii expediţii pentru o idee, neconfirmată de Pământ.

— Ştiu. O să te chem eu, mâine. Închise aparatul şi se lăsă în scaun. Pe cuvântul meu, dacă testele Pământului n-au fost făcute pe hârtie igienică… el n-ar… Se opri şi tăie brusc aerul cu palma: Vorbesc prostii. Tipul nu-mi place, dar are dreptate. Se ridică şi-şi umflă obrajii, expirând zgomotos: Haide, echipaj, avem multe de făcut!

* * *

Îşi denumiră colonia New Amsterdam, datorită moriştilor. Planetele marţiene fuseseră botezate morişti, deşi Crawford insistase să le spună căluşei.

Munceau cât era ziua de lungă şi se străduiau din răsputeri să-l ignore pe Burroughs. Schimburile de mesaje dintre cele două nave erau scurte şi la obiect. Deşi nava-mamă nu-i mai putea ajuta cu nimic, ştiau că după plecarea ei aveau să-i simtă lipsa. De aceea, ziua despărţirii era privită în mod intenţionat cu nonşalanţă, dar şi cu crispare. În mod demonstrativ, cu toţii merseră la culcare cu mult înaintea orei obişnuite.

Când se asigură că ceilalţi adormiseră, Crawford deschise ochii şi privi în jur. Nu semăna prea mult cu un cămin; dormeau înghesuiţi, pe saltele grosolane făcute din material izolant. Grupul sanitar se afla lângă perete, înapoia unui paravan, şi mirosea neplăcut. Dar niciunul dintre ei n-ar fi dormit în dom, chiar dacă Lang le-ar fi permis.

Singura lumină răzbătea dinspre cadranele pe care plantonul trebuia să le supravegheze toată noaptea. Nu era nimeni acolo. Crawford bănui că plantonul se culcase. Ar fi trebuit să facă scandal, dar n-avea timp. Trebuia să-şi pună costumul, şi salută ocazia de a trece neobservat afară. Începu să se îmbrace grijuliu.

Ca istoric simţea că nu puteau scăpa un asemenea moment. Trebuia să iasă şi să vadă cu propriii lui ochi. Nu conta faptul că putea muri fără să povestească cuiva; trebuia să înregistreze totul.

Cineva se ridică lângă el. Încremeni, dar era prea târziu. Femeia îşi frecă ochii şi scrută întunericul.

— Matt? căscă ea. Ce… ce-i? S-a întâmplat…

— Ssst. Ies până afară. Culcă-te. Song?

Zâmbi.

Song se întinse, se mai frecă încă o dată, apăsat, cu încheieturile degetelor şi-şi înlătură şuviţele de păr de pe frunte. Era îmbrăcată în pantalonii largi, ai unei salopete şi o bluză de pijama cenuşie şi murdară, care trebuia spălată, ca de altfel toate hainele lor. Pentru o clipă, privindu-i silueta întinzându-se şi ridicându-se, Crawford uită de Burroughs. Căută să nu se mai gândească la ea.

— Vin cu tine, şopti Song.

— Bine. Nu-i trezi pe ceilalţi.

Mary Lang stătea afară, lângă ecluză. Auzindu-i, se întoarse şi nu păru surprinsă.

— Tu erai de planton? întrebă Crawford.

— Da. Mi-am încălcat propriile dispoziţii. Dar şi voi aţi făcut la fel. Consideraţi-vă scoşi la raport.

Râse şi-i chemă lângă ea. Rămaseră pe loc, privind cerul.

— Cât mai e? întrebă Song după o vreme.

— Câteva minute. Încearcă să nu clipeşti.

Crawford privi spre Lang şi i se păru că vede lacrimi, dar nu putea fi sigur în beznă.

Pe cer se aprinse o steluţă mai sclipitoare decât toate celelalte, chiar decât Phobos. Rănea ochii, dar niciunul nu-şi feri privirea. Era propulsia cu fuziune a lui Edgar Rice Burroughs, îndreptându-se către soare, departe de lungile ierni marţiene. Se zări minute în şir, apoi pâlpâi şi dispăru. Deşi în dom era cald, Crawford tremura. Trecură zece minute înainte ca vreunul dintre ei să se întoarcă spre cort.

Se înghesuiră în ecluză, preocupaţi, fără să se privească, aşteptând declanşarea ciclului automat. Uşa interioară se deschise şi Lang se uită înăuntru, apoi se retrase în ecluză. Crawford îi întrezări pe Ralston şi Lucy McKillian; după aceea Mary închise uşa.

— Unii n-au pic de poezie în ei, rosti Mary.

— Sau prea multă? chicoti Song.

— N-aţi vrea să ne plimbăm puţin pe lângă dom? Poate că ar trebui să discutăm nişte modalităţi de a oferi oamenilor mai multă

intimitate.

Uşa interioară a ecluzei se deschise şi apăru McKillian, mijind ochii înaintea becului, în timp ce cu o mână îşi ţinea cămaşa strânsă la piept.

— Intraţi, rosti ea retrăgându-se înăuntru. Şi noi vrem să discutăm despre asta.

Intrară, iar McKillian aprinse lumina şi se aşeză pe salteaua ei. Ralston clipea, strângându-se nervos sub pătură. Din ziua exploziei, parcă îi era veşnic frig.

Deşi ea solicitase discuţia, McKillian rămăsese tăcută. Song şi Crawford se aşezaseră pe saltelele lor şi, pe măsură ce tăcerea devenea tot mai apăsătoare, priviră cu toţii spre Lang.

Femeia începu prin a-şi descheia costumul.

— Bun, cred că aici sunt în siguranţă. Mă bucur că vreţi să stăm de vorbă. Lucy, dacă te aştepţi la vreo admonestare, fii liniştită. Primul lucru, mâine dimineaţă, va fi crearea unui spaţiu intim, dar orice am face, în următorii ani, o să stăm destul de înghesuiţi. Cel mai bine ar fi să ne relaxăm cu toţii. Aveţi vreo obiecţie?

Se dezbrăcase pe jumătate, dar se opri să le aştepte comentariile. Nu se auzi niciunul. Continuă până rămase în pielea goală şi se întinse către întrerupător.

— Într-un fel, era momentul, urmă ea, azvârlind hainele într-un colţ. Cu astea nu mai avem ce face, decât să le dăm foc. Măcar atunci o să mirosim bine. Song, preia plantonul.

Stinse lumina şi se trânti pe saltea.

În următoarele câteva minute se auziră foşnete şi foieli, pe când se dezbrăcau cu toţii, în întuneric. Song se atinse de Crawford şi amândoi murmurară scuze. După aceea se întinseră în paturi. Trecură câteva ore încordate, mizerabile, înainte ca să adoarmă vreunul.

* * *

În săptămâna ce a urmat plecării lui Burroughs, coloniştii din New Amsterdam s-au comportat isteric. Atmosfera era forţată şi falsă; tot ceea ce se făcea era pătruns de spiritul lui mănâncă – bea – şi – fii fericit.

Înăuntrul domului construiră un cort separat, fără să discute

despre destinaţia lui. Oricum, rareori nu era folosit. Munca productivă suferi, pe când cei cinci încercaseră în disperare toate permutările de trei femei şi doi bărbaţi. Apărură animozităţi, se menţinură câteva ore şi se destrămară în împăcări lacrimogene. Trei se uneau contra celorlalţi doi, doi contra unuia, unul declara război celorlalţi patru. Ralston şi Crawford anunţară o logodnă, ce dură zece ore. Crawford fu gata să se bată cu Lang, ajutată de McKillian. McKillian renunţă pentru totdeauna la bărbaţi şi avu o legătură scurtă şi pasionată cu Song. Apoi Song o găsi pe McKillian cu Ralston, şi Crawford o consolă, pentru ca să fie abandonat în favoarea lui Ralston.

Mary Lang îi lăsă în pace, intervenind doar când situaţia devenea violentă. Ea însăşi era imună, dar reuşi să stea în afara freneziei generale. Mergea în cort cu oricine i-o cerea străduindu-se să nu facă favoruri şi încercă, cu blândeţe, să-i împingă la muncă. După cum îi spusese lui McKillian spre sfârşitul săptămânii: „Cel puţin o să ne cunoaştem bine”.

Lucrurile se potoliră, aşa cum Lang ştiuse că avea să se întâmple. Cea de a doua săptămână de singurătate începu practic din acelaşi loc unde rămăsese: nicio legătură romantică ferm stabilită. Acum însă se cunoşteau mult mai bine, nu mai erau crispaţi şi se bizuiau pe o reţea nouă de prietenii întrepătrunse. Se apropiaseră mult de ideea unei adevărate echipe. Rivalităţile nu se stinseseră pe deplin, totuşi nu mai dominau viaţa coloniei. Lang îi muncea mai mult ca oricând, recuperând timpul pierdut.

Crawford nu participă la acţiunile cu adevărat interesante, fiind mai potrivit pentru muncă manuală semicalificată care părea că nu se mai termină niciodată. El şi cu Lang aflau ultimele descoperiri noaptea, la informările din cort. Crawford nu auzise nimic despre găsirea vreunei forme de viaţă animală, de aceea, când zări ceva târându-se prin grădină moriştilor, lăsă totul şi se îndreptă într-acolo.

La marginea grădinii se opri, amintindu-şi ordinul lui Lang de a nu se amestece în nimic. Privi forma – gândac? broască ţestoasă? – câteva clipe, asigurându-se că viteza ei nu avea s-o îndepărteze prea mult, şi alergă după Song.

— Trebuie să-i dai numele meu, îi spuse pe când reveneau în grădină. Am dreptul, nu? Ca descoperitor?

— Bineînţeles, încuviinţă Song urmărindu-i degetul întins.

Arată-mi blestemăţia şi-o să te imortalizez.

Creatura era lungă de douăzeci de centimetri, aproape rotundă şi cu spinarea bombată. Deasupra avea o cochilie dură.

— Nu ştiu ce să fac, recunoscu femeia. Dacă-i singura, nu îndrăznesc s-o disec, şi poate că n-ar trebui nici măcar s-o ating.

— Nu-ţi mai face probleme, uite alta în spate.

Căutând, găsiră încă patru. Song luă de la brâu un săculeţ pentru eşantioane şi-l ţinu deschis în faţa creaturii. Aceasta intră pe jumătate, apoi păru că simte ceva în neregulă. Se opri, dar Song o împinse înăuntru şi ridică săculeţul. Privi dedesubt şi începu să râdă.

— Rotiţe, făcu ea. Merge pe rotiţe.

* * *

— Nu ştiu de unde a apărut, începu Song. Parcă nici nu-mi vine să cred că există. Ar putea fi o reuşită jucărie educaţională. Am desfăcut-o în vreo douăzeci, treizeci de piese am montat-o la loc, şi tot mai funcţionează. Are o carapace din polistiren extradur, pe exterior vopsea netoxică…

— Nu-i tocmai polistiren, interveni Ralston.

— … şi cred că dacă-i schimbi bateriile, merge permanent. Şi este aproape polistiren, aşa ai spus.

— Vorbeai serios în chestia cu bateriile? întrebă Lang.

— Nu sunt sigură. Marty crede că în partea superioară a carapacei, pe care n-am explorat-o încă, există un metabolism chimic. Totuşi, nu pot spune dacă este vie în sensul folosit în mod curent de noi. Ce naiba, se deplasează pe roţi! Are trei roţi adaptate pentru nisip, şi ceva care pare o combinaţie între un cauciuc şi un arc. Energia este stocată într-un muşchi asemănător unei spirale şi este eliberată treptat. Nu cred că se poate deplasa mai mult de o sută de kilometri. Dar se poate dacă rebobinez muşchiul, iar asta nu ştiu cum se poate face.

— Pare extrem de specializat, remarcă McKillian gânditoare. Poate că ar trebui să căutăm nişa ecologică care o ocupă. În modul în care l-ai descris, nu poate funcţiona fără ajutorul unui simbiot. Poate că fertilizează plantele, aidoma albinelor, iar plantele fie că oferă, fie că sunt jefuite de energia necesară învârtirii arcului. N-aţi căutat vreun

mecanism pe care-l poate folosi ca să fure energia de la angrenajele din morişti?

— Asta vreau să fac mâine dimineaţă, răspunse Song. Sau poate că Mary ne lasă să ne uităm acum? continuă ea cu speranţă, însă fără convingere.

Mary Lang scutură din cap:

— Mai putem aştepta. E frig afară, fetiţo.

* * *

Explorarea din ziua următoare duse la descoperirea unor specii noi, inclusiv a unei creaturi ce putea fi animal. Era un zburător, de mărimea unei musculiţe, care plana de la o plantă la alta atunci când nu sufla vântul, prin intermediul unui set de elice rotative, ca un autogiro.

Crawford şi Lang se plimbară de colo-colo, în vreme ce restul echipei cerceta atentă grădina. Cei doi nu ardeau de nerăbdare să revină la munca lor din ultimele săptămâni: ridicarea lui *Podkayne* în poziţie orizontală, fără să-i pricinuiască nicio stricăciune. Landerul fusese ancorat cu cabluri stabilizatoare imediat după asolizare şi se alcătuise un program de lucru pentru coborârea lui pe o parte, în eventualitatea unei furtuni cu adevărat puternice. Însă programul prevedea munca a douăzeci de oameni, lucrând toată ziua cu o grămadă de vinciuri şi macarale. Era o treabă minuţioasă şi nu putea fi zorită. Dacă se răsturna şi pierdeau presiune, n-aveau timp nici să-şi spună rugăciunea.

De aceea, salutară ocazia de a vizita grădina. Era mult mai populată decât ţineau minte. Apăruseră nişte liane groase prin care, explicase Song, curgea apă, caldă şi rece, precum şi alte fluide. Modele înalte, asemănătoare unor sonde, se înmulţiseră, făcând ca locul să semene ca un câmp petrolifer multicolor. Nu le trebui mult timp ca să descopere proveniența crawforzilor. Pe părţile laterale ale sondelor mai mari găsiră zeci de proeminenţe cu diametrul de douăzeci de centimetri. În mod vădit, se dezvoltau înăuntrul acestora, ieşind atunci când ajungeau la maturitate. Rolul lor continua să rămână necunoscut. Din câte observară, crawforzii pur şi simplu se deplasau în linie dreaptă până li se termina energia. Dacă se re-armau, continuau mai

departe. Se vedeau câteva zeci nemişcaţi în nisip, pe o rază de o sută de metri în jurul grădinii.

După două săptămâni de cercetări, nu avansaseră cu nimic. Au fost nevoiţi să-i abandoneze, deoarece apăruse un alt mister care le monopolizase atenţia.

De data aceasta, Crawford aflase ultimul. Fusese chemat prin radio şi-i găsise pe ceilalţi pe vine în cerc în jurul unei movilițe din cimitir.

Cimitirul, unde îi îngropaseră pe cei cincisprezece tovarăşi morţi, înmugurise în decursul săptămânii după plecarea lui Burroughs. Între el şi poziţia iniţială a landerului se întindeau trei sute de metri de nisip răscolit. McKillian presupunea că cea de a doua încolţire fusese provocată de apa din cadavre. Nu-şi puteau însă explica de ce noua grădină diferea atât de mult de prima.

Existau şi aici morişti, dar fără varietatea celorlalte. Aveau toate cam aceeaşi mărime, în jur de patru metri înălţime, şi aceeaşi culoare: purpuriu întunecat. Pompaseră apă două săptămâni, apoi se opriseră. Song le examinase şi explicase că lagărele erau uscate. Se părea că pierduseră elementul plastic care menţinea structura fluidă. Apa din conducte îngheţase. Deşi nu voia să afirme nimic cu hotărâre, femeia simţea că muriseră. În locul lor se afla o a doua reţea de conducte, care ocoleau sondele şi întindeau pelicule transparente sub razele soarelui, încălzind apa ce circula printre ele. Apa era pompată, însă nu de moriştile de acum familiare, ci de pompe de expansiune, cu valve extrem de asemănătoare celor din inima omenească.

Noua minune apărută în mijlocul complexului petrochimic viu era o plantă scurtă, înălţându-se jumătate de metru, apoi ramificând două braţe paralele cu solul. La capătul fiecărui braţ se afla o sferă perfectă, una cenuşie, iar cealaltă albastră. Cea albastră era mult mai mare.

Crawford le examină rapid, apoi se aşeză lângă ceilalţi, întrebându-se despre ce putea fi vorba. Toţi priveau tăcuţi, aproape speriaţi.

— De asta m-aţi chemat?

Lang îl privi şi ceva de pe chipul ei îl făcu nervos.

— Uită-te, Matt. Uită-te atent.

Bărbatul se uită, simţindu-se penibil, gândindu-se dacă nu era o

glumă. În partea superioară a sferei mari observă o pată albă. Avea striaţiuni marmorate, iar în interior se zăreau volburi dintr-o substanţă opacă. Îşi dădu seama că arăta extrem de familiară, şi simţi cum i se zbârleşte părul de pe ceafă.

— Se învârte, rosti Lang încet. De asta a şi remarcat-o Song. A mai venit aici într-o zi şi se găseau în altă poziţie.

— Lasă-mă să ghicesc, zise bărbatul, mult mai calm decât se simţea. Cea mică se roteşte în jurul celei mari, nu?

— Exact. Şi are tot timpul aceeaşi faţă întoarsă către ea. Sfera mare descrie o rotaţie la douăzeci şi patru de ore. Are o înclinare axială de douăzeci şi trei de grade.

— Este un… care-i cuvântul? Planetariu. Este un planetariu.

Crawford se ridică şi scutură din cap ca să şi-l limpezească.

— Curios, urmă Lang cu acelaşi glas scăzut, întotdeauna m-am gândit c-o să fie ceva spectaculos, sau măcar evident. Un artefact extraterestru, amestecat printre osemintele dintr-o peşteră, sau o navă spaţială pătrunzând în sistemul solar. Cred că gândeam în termenii cioburilor de oale şi ai bombelor atomice.

— Păi, toate alea mi se par un fel de vax pe lângă asta, interveni Song. Vă… vă daţi seama… despre ce-i vorba aici? Evoluţie sau… imaginaţie? Plantele înseşi au făcut asta ori au fost obligate să facă aşa ceva de către cei care le-au construit? Înţelegeţi despre ce vorbesc? De multă vreme, roţile alea îmi creau o senzaţie ciudată. Nu-mi vine să cred c-au evoluat natural.

— Ce vrei să zici?

— Eu cred că au fost proiectate să fie aşa cum sunt. Sunt prea perfect adaptate, prea ingenioase ca să fi apărut pur şi simplu ca un răspuns la mediu.

Se ridică şi privi în vale. Era peisajul cel mai sterp pe care ţi-l puteai imagina: roşu şi galben, piscuri cafenii şi îngrămădiri de bolovani. Iar în prim-plan, culorile rotitoare ale moriştilor.

— Şi asta ce-i? întrebă Crawford, arătând spre imposibila plantă-artefact. De ce un model al Pământului şi Lunii? Şi de ce tocmai aici, în cimitir?

— Pentru că eram aşteptaţi, răspunse Song, continuând să nu-i privească. Ei trebuie să fi privit Pământul, în decursul ultimului anotimp de vară. Nu ştiu, poate că au şi ajuns acolo. Dacă au făcut-o,

atunci au găsit bărbaţi şi femei ca noi, vânând şi locuind în peşteri. Aprinzând focuri, folosind bâte, cioplind vârfuri de săgeţi. În privinţa asta, tu ştii mai multe decât mine, Matt.

— Cine sunt ei? întrebă Ralston. Crezi că vom întâlni marţieni? Fiinţe? Nu prea văd cum… Nu cred.

— Mă tem că şi eu sunt sceptică, spuse Lang. Trebuie să existe şi o altă explicaţie.

— Nu! Nu există. Ah, poate că nu fiinţe asemănătoare nouă. Poate că le zărim chiar acum rotindu-se nebuneşte. Cu toţii priviră pe furiş către morişti. Dar eu cred că încă nu sunt aici. Cred că în următorii ani, complexitatea acestor plante şi animale va spori pe măsură ce creează aici un binom şi-l pregătesc pentru constructori. Gândiţi-vă! Când vine vara, condiţiile vor fi extrem de diferite. Atmosfera va avea densitatea aproape egală cu cea terestră, cam cu aceeaşi presiune parţială a oxigenului. Până atunci, deci peste câteva mii de ani, aceste forme incipiente vor fi dispărut. Ele s-au adaptat la presiuni scăzute, apă puţină, oxigen deloc. Următoarele vor fi adaptate unui mediu mult mai asemănător cu cel pământean. Şi atunci îi vom vedea pe constructori, când scena va fi corespunzător pregătită.

Rostise ultimele cuvinte cu un patos aproape religios.

Lang se ridică şi o scutură de umăr. Song se aşeză încetişor încă orbită de o viziune personală. Crawford o întrezărise şi el, şi fusese speriat. Şi mai văzuse ceva, ceva care putea fi important, dar continua să-i scape.

— Nu vedeţi? urmă ea, mai calmă. E prea la ţanc, o coincidenţă neverosimilă. Este ca o… ca o piatră funerară, un monument. Se ridică exact aici, în cimitir, răsărind din trupurile prietenilor noştri. Puteţi crede oare că-i, numai o coincidenţă?

Bineînţeles, nimeni nu putea crede aşa ceva. Dar nici Crawford nu putea găsi altă explicaţie.

Le venea greu să lase misterul pentru mai târziu, dar nu puteau face absolut nimic. Nu dezgropară planta nici chiar după ce, în cimitir, mai înfloriseră alte cinci. Ajunseră la hotărârea de a lăsa în pace plantele şi animalele marţiene. Aici fiind, majoritatea nu credeau în teoriile lui Song, însă încercau un fior neliniştit atunci când traversau grădinile. Subconştient, simţeau că ar fi fost mai bine să le lase în pace, pentru ceasul când se dovedeau proprietatea cuiva.

Timp de şase luni, nimic cu adevărat nou nu apăru printre morişti. Song nu era surprinsă. Afirma că astfel i se confirma ipoteza că plantele nu apăruseră acolo decât ca să pregătească terenul pentru următoarele varietăţi mai puţin rezistente, aerobe. Ele aveau să încălzească solul şi să aducă apă mai aproape de suprafaţă, dispărând apoi, când rolul lor lua sfârşit.

Cei trei cercetători îşi suspendară parţial studiile, deoarece problemele imediate erau cu mult mai importante. Materialul domului se degradase, pentru că fâşiile şi peticele se uzaseră şi, de aceea, era nevoie de o nouă locuinţă. În fiecare zi erau nevoiţi să repare câteva fisuri mici, care cu timpul ar fi putut provoca o catastrofă.

Îl coborâră pe sol pe *Podkayne* şi, cu tristeţe, îl demontară. A fost o zi grea pentru Mary Lang, cea mai grea de după explozie. Ştia că acţiunea era necesară, însă o durea să facă bucăţele un aparat de zbor. Suferi o săptămână, devenind nervoasă şi aproape insuportabilă. După aceea, îl rugă pe Crawford s-o însoţească în cortul de două persoane. Era prima dată când ceruse aşa ceva unui membru al echipajului. Rămaseră timp de o oră, ţinându-se în braţe, iar Lang îi plânse încetişor la piept. Crawford se simţi mândru că femeia îl alesese tocmai pe el atunci când nu-şi mai putuse menţine masca dură şi competentă. Într-un fel era un act de curaj să-ţi arăţi slăbiciunea înaintea singurei persoane care ar fi putut să o înlocuiască la conducere. Bărbatul nu-i înşelă încrederea. În cele din urmă, ea a fost care i-a oferit mângâiere.

După ziua aceea, Lang a fost nemiloasă cu sfârtecarea bătrânului *Podkayne*. A condus demontarea motoarelor, pentru câştigarea unui spaţiu suplimentar şi numai Crawford pricepea ce era în sufletul ei. Goliră rezervoarele şi depozitară combustibilul în toate containerele disponibile. Mai târziu, avea să fie util la încălzire şi reîncărcarea acumulatorilor. Reuşiseră să le transforme lăzile din plastic folosite la împachetat, căptuşindu-le cu folii din materialul utilizat de morişti la încălzirea apei. Vandalismul respectiv îi făcuse nervoşi pe toţi, dar nu aveau alternativă. Trăgeau mereu cu coada ochiului spre cimitir, în vreme ce smulgeau metri pătraţi de folie.

În cele din urmă, obţinură o locuinţă cilindrică, lungă, împărţită în două dormitoare mici, o încăpere comună şi un laborator-magazie-atelier în interiorul fostului rezervor de combustibil. Crawford şi Lang îşi petrecură prima noapte împreună în

„apartament”, fosta carlingă, singura încăpere cu ferestre.

Întins acolo complet treaz, în aerul cald, pe salteaua aspră, alături de Mary Lang, al cărei picior negru era o linie curbă de umbră de a curmezişul trupului său, şi privind prin hublou spre stelele clare şi nemişcate – fără să fi rezolvat încă nimic în problema oxigenului, hranei şi a apei, şi fără să fie sigur că avea să mai supravieţuiască o singură zi pe planeta pornită să-i ucidă. Crawford îşi dădu seama că era cel mai fericit moment din viaţa lui.

La exact opt luni după catastrofă, s-au descoperit două noutăţi. Prima, în grădina moriştilor, era o plantă care purta ceva similar unor fructe. Erau aglomerări de sfere albe, de mărimea unor portocale, foarte dure şi destul de grele. A doua noutate a fost sesizată de Lucy McKillian şi consta în absenţa unui eveniment care până atunci avusese regularitatea lunii pline.

— Sunt însărcinată, îi anunţă ea în aceeaşi seară, făcând-o pe Song să amâne cercetarea fructului alb.

Nu era o surpriză; Lang se aşteptase la aşa ceva încă din seara plecării lui Burroughs. Nu se gândise însă la vreo soluţie. Acum trebuia să ia o hotărâre.

— M-am temut că se va întâmpla aşa, rosti Crawford. Ce facem, Mary?

— De ce nu-mi spui părerea ta? Tu eşti expertul în supravieţuiri. În situaţia noastră, copiii sunt un plus, sau un minus?

— Mă tem că trebuie să spun că sunt un minus. Pe timpul sarcinii, Lucy va avea nevoie de un supliment alimentar, iar după aceea, vom avea încă o gură de hrănit. Nu putem să ne riscăm rezervele.

Lang nu comentă, aşteptând răspunsul lui McKillian.

— Ia stai puţin! Ce-i chestia aia cu „coloniştii” pe care ne-ai tot aruncat-o în ochi de când am rămas aici? Cine a mai auzit de o colonie fără copii? Dacă nu ne înmulţim, stagnăm, nu? Trebuie să avem copii.

McKillian privi întrebător de la Crawford la Lang.

— Este o situaţie specială, Lucy, explică Crawford. Sigur, dacă am sta ceva mai bine, aş fi pentru. Însă nu suntem siguri dacă putem crea condiţiile necesare nouă, cu atât mai puţin unui copil. Eu zic că până nu ne stabilim pe deplin, nu ne putem permite să avem copii.

— Tu vrei să păstrezi copilul, Lucy? întrebă Lang încet.

McKillian părea că nu ştia ce dorea.

— Nu. Am… dar, da! Da, cred că da.

Îi privi cerşindu-le înţelegerea.

— Uite ce-i. Eu nu am avut copii şi nici nu am intenţionat. Am treizeci şi patru de ani şi n-am simţit lipsa lor niciodată, dar niciodată. Dintotdeauna, mi-am dorit să călătoresc, şi asta n-o poţi face dacă ai copii. Dar n-am intenţionat nici să devin colonistă pe Marte. Eu… lucrurile s-au schimbat, nu vedeţi? Am traversat o perioadă de deprimare.

Privi în jur, iar Song şi Ralston încuviinţară aprobator. Simţindu-se sprijinită, femeia urmă hotărâtă:

— Cred că dacă mai trăiesc o zi cum a fost ieri şi alaltăieri şi astăzi – o să-nebunesc complet. Mi se pare atât de inutilă toată colectarea asta de date, pentru cine?

— Eu sunt de acord cu Lucy, interveni Ralston, în mod surprinzător.

Crawford crezuse că el avea să fie singurul imun la disperarea inevitabilă a naufragiaţilor. În laboratorul lui, Ralston era imaginea detaşării indiferente, existând numai pentru ca să observe.

— Şi eu, încuviinţă Lang, apoi continuă: Uite ce-i, Matt. Indiferent cât vom raţionaliza proviziile, nu ne vor ajunge încă patru ani. Ori găsim o cale de a obţine cele necesare din ceea ce există în jurul nostru, ori murim cu toţii. Iar dacă găsim modalitatea respectivă de rezolvare a problemei, atunci ce mai contează câţi suntem? În cel mai bun caz, asta apropie cu câteva săptămâni, sau o lună, data finală, ziua în care va trebui să ne auto-întreţinem.

— Nu gândisem aşa, recunoscu Crawford.

— Dar nu asta-i important. Chestiunea cu adevărat importantă este cea menţionată de tine din capul locului, şi mă miră că n-o mai vezi. Dacă suntem o colonie, trebuie să ne extindem. Prin definiţie. Istoricule, ce s-a întâmplat cu coloniile care n-au reuşit să se extindă?

— Nu te băga în de-astea.

— Au pierit, atâta lucru ştiu şi eu. Oameni buni, noi nu mai suntem curajoşii exploratori ai spaţiului. Nu mai suntem bărbaţii şi femeile pornite să facă o carieră. Fie că ne place, fie că nu, iar eu sugerez că trebuie să ne placă, noi suntem pionierii care încearcă să trăiască într-un mediu ostil. Majoritatea şanselor nu-s de partea

noastră, şi n-o să rămânem aici pe vecie dar, aşa cum a spus Matt: ar fi bine să plănuim ca şi cum am rămâne. Întrebări?

— Eu cred, începu Song gânditoare, că un copil pe aici ar fi ceva amuzant. Doi ar trebui să fie de două ori mai amuzant. Mă gândesc să încep şi eu. Haide, Marty!

— Stai aşa, scumpo, rosti Lang sec. Dacă rămâi gravidă acum, voi fi nevoită să-ţi ordon să avortezi. Avem medicamentele necesare, ştii doar.

— Asta-i discriminare.

— Poate că da. Însă dacă suntem colonişti asta nu înseamnă că trebuie să ne înmulţim ca iepurii. O femeie gravidă trebuie scutită de muncă spre sfârşitul sarcinii, şi nu ne putem permite două simultan. Vino să mă întrebi după ce naşte Lucy. Însă până atunci urmăreşte-o cu atenţie. Te-ai gândit cum o să fie? Ai încercat să ţi-o imaginezi intrând într-un costum peste şase, şapte luni?

După expresiile lor, era limpede că nici Song, nici McKillian nu se gândiseră la aşa ceva.

— Exact, urmă Lang. Va fi o întemniţare pentru ea, chiar aici, în Poddy. Doar dacă nu-i putem croi ceva, ceea ce eu mă îndoiesc. Mergi mai departe, Lucy?

— Pot să mă mai gândesc?

— Bineînţeles. Ai la dispoziţie vreo două luni. După aceea, medicamentele nu mai sunt sigure.

— Eu te sfătuiesc să-l păstrezi, vorbi Crawford. Ştiu că părerea mea nu înseamnă nimic după ce am fost contra. Ştiu că nu sunt cel mai potrivit pentru sfaturi: nu eu voi fi cel întemniţat aici. Însă colonia are nevoie de un copil. Am simţit cu toţii problema asta: lipsa unei orientări, sau a unui mobil care să ne împingă înainte. Cred că le putem regăsi dacă tu naşti cu bine.

Gânditoare, McKillian îşi ciocăni dinţii cu unghia unui deget.

— Ai dreptate, încuviinţă ea. Opinia ta nu înseamnă nimic. Îşi pocni genunchiul încântată când îl văzu roşind: Şi, apropo, cred că-i al tău. Şi cred c-o că-l păstrez.

Se părea că apartamentul revenise lui Crawford şi Lang, ca o prerogativă tacită. Devenise un obicei: între cei doi apăruse o legătură şi nimeni nu protestă. Oricum, celelalte două femei nu păreau că suferă. De aceea, Lang lăsă lucrurile în voia lor. Ceea ce se petrecea

între cei trei nu o interesa, atâta timp cât erau fericiţi.

Lang era în braţele lui Crawford, încercând să se decidă dacă era nevoită să facă dragoste, când în *Podkayne* răsună detunătura unui foc de armă.

Mary se gândise mult la ultimă stare de alarmă, al cărui deznodământ îl vedea, parţial, ca rezultat al reacţiei ei întârziate. De data aceasta, ieşi pe uşă aproape înainte ca reverberaţiile să se fi stins, lăsându-l pe Crawford să-şi frece piciorul pe care călcase în graba ei.

Ajunsese la timp ca să-i vadă pe McKillian şi Ralston repezindu-se în laboratorul din partea dinapoi a navei. Un LED clipea roşu, însă Lang văzu imediat că nu era grav; indicatorul presiunii continua să fie verde. Alarma o declanşase detectorul de fum din laborator.

Inspiră adânc şi se năpusti înăuntru, izbindu-se de Ralston care ieşea, trăgând-o pe Song. Cu excepţia unei priviri ameţite şi a câtorva tăieturi, femeia părea nevătămată. Crawford şi McKillian li se alăturară, întinzând-o pe saltea.

— Un fruct a făcut-o, rosti ea, înecându-se şi tuşind. Îl încălzeam în retortă, s-a învârtit şi a explodat. Cred că m-a ameţit. Nu-mi mai amintesc decât că mă târa Marty. Hei, trebuie să mă-ntorc! mai e unul… poate fi periculos, şi stricăciunile… trebuie să verific…

Se zbătu să se ridice, însă Lang o împinse înapoi.

— Ia-o încet. Ce-i cu celălalt?

— Îl prinsesem pe masă şi burghiul… l-am pornit, sau nu? Nu-mi amintesc. Voiam un eşantion din miez. Duceţi-vă şi vedeţi! Dacă burghiul loveşte ce a explodat în celălalt, s-ar putea repeta.

— Merg eu, se oferi McKillian.

— Stai pe loc, se răsti Lang. Ştim că n-au destulă energie ca să provoace vreo stricăciune navei, însă te-ar putea ucide dacă te izbeşte din plin: rămânem aici, până explodează. Dă-le dracului de stricăciuni. Şi închideţi uşa repede!

Înainte să o poată închide, auziră un şuierat, asemănător unui ceainic fierbând, apoi o serie rapidă de zăngănituri.

O sferă albă şi micuţă apăru pe uşă şi ricoşă din perete. Se deplasă mai repede decât o puteau urmări cu privirea. Îl izbi pe Crawford în braţ, apoi căzu pe podea unde se opri treptat. Şuieratul se stinse şi bărbatul o ridică de jos. Era mai uşoară decât înainte. Într-o

parte se vedea o gaură cât un vârf de ac. Când o atinse ce degetele, o simţi rece. Surprins, crezând că se fripsese, îşi vârî degetul în gură, apoi îl supse absent şi după ce pricepu adevărul.

— „Fructul” are înăuntru gaz comprimat, spuse el. Va trebui să deschidem un altul, de data asta cu precauţie. Aproape mi-e teamă să spun ce gaz cred că este, dar am impresia că problemele noastre s-au rezolvat.

* * *

Atunci când sosi expediţia de salvare, nimeni nu-i mai spunea aşa. Intervenise neînsemnata problemă a unui lung şi brutal război cu Imperiul Palestinian, şi convingerea că supravieţuitorii Primei Expediţii nu avuseseră nicio şansă. Nimeni n-avea timp de extravaganţe de genul călătoriei spaţiale dincolo de Lună, şi nici miliarde de dolari de investit în vreme ce politica energetică mondială se discuta în Deşertul Arabiei cu arme nucleare tactice.

Nava care sosi în cele din urmă nu mai purta sigla NASA. Era finanţată de Agenţia Spaţială Internaţională. Echipajul provenea din toate regiunile Pământului. Avea o propulsie nouă, şi mult mai eficientă decât înainte. Ca de obicei, războiul dăduse un impuls serios cercetărilor. Misiunea navei era de a continua explorarea lui Marte şi a recupera rămăşiţele celor douăzeci de americani, aducându-le pe Pământ.

Asolizarea avu loc în mijlocul unui vârtej impresionant de flăcări şi trombe de nisip, la trei kilometri de Baza Tharsis.

Căpitanul, un indian pe nume Singh, organiză ridicarea barăcilor pentru locuit, apoi, însoţit de trei ofiţeri, se îmbarcă pe o şeniletă şi porni spre Tharsis. Trecuseră aproape doisprezece ani tereştri de la plecarea lui Edgar Rice Burroughs.

Podkayne de abia se zărea sub o reţea de liane multicolore. Lianele erau îndeajuns de rezistente pentru a-i opri să intre în landerul cel vechi. Însă ambele ecluze erau deschise şi nisipul pătrunsese înăuntru, formând vălurele. Baza tenderului era îngropată.

Singh le spuse oamenilor să rămână pe loc şi se retrase câţiva paşi, admirând complexitatea formelor de viaţă din deşert. În jurul lui se ridicau mori de vânt, înalte de douăzeci de metri, cu paletele de

lăţimea aripilor unui avion.

— Trebuie să aducem scule tăietoare din navă, zise el. Îi vom găsi probabil înăuntru. Ce minunăţie! o să avem destule de făcut aici. Merse de-a lungul desişului care acum acoperea câteva pogoane. Ajunse într-o zonă unde culoarea predominantă era purpuriul. În mod straniu, diferea de restul grădinii. Morile înalte erau încremenite, nemişcate. Toate erau acoperite de o reţea translucidă din benzi de plastic, late de zece centimetri, destul de groase ca să formeze o barieră impenetrabilă. Semăna cu o plasă de păianjen construită nu din fire mătăsoase, ci dintr-un material subţire. Între braţele morilor, se bomba în exterior.

— Hei, acum m-auziţi?

Singh tresări, apoi se întoarse şi-şi privi însoţitorii. Arătau la fel de surprinşi.

— Alo, alo, alo?! Ăsta nu-i bun, Mary. Vrei să-ncerc alt canal?

— Stai puţin! Te-aud! Unde eşti?

— Hei, m-aude! Aa, da, sunt Song Sue Lee şi sunt exact în faţa ta. Dacă te uiţi atent prin plasă, mă poţi vedea. O să-mi flutur braţele. Vezi?

Lipindu-şi faţa de păienjenişul translucid, Singh avu impresia că distinge ceva. Reţeaua era elastică şi-l împingea îndărăt, ca un balon umflat

— Cred că te văd. Abia atunci îl izbi enormitatea faptului. Îşi controlă vocea, pe când cei trei ofiţeri alergau spre el, şi izbuti să nu se bâlbâie: Sunteţi bine? Vă putem ajuta cu ceva?

Se lăsă linişte. Apoi:

— Eh, dacă tot ai pomenit despre asta, aţi fi putut încerca să veniţi mai devreme. Dar cred că toate astea sunt apă scursă prin ţevi. Ar fi drăguţ dacă aţi avea jucării, sau aşa ceva. I-am spus lui Billy cel mic c-o să aduceţi fel de fel de lucruri! Să ştiţi că n-o să mai am trai cu el.

Situaţia începea să scape de sub controlul lui Singh.

— Doamnă Song, cum putem intra şi noi?

— Oh, scuze. Mergeţi vreo zece metri în dreapta, acolo unde se vede aburul ieşind. Acolo… aţi văzut?

Găsiră locul şi, pe când îl priveau, o secţiune a păienjenişului se deschise şi un val de aer cald năvăli peste ei. Vaporii de apă se

condensară pe vizoarele căştilor, îngreuind vederea.

— Repede, repede, înăuntru! N-o putem ţine deschisă prea mult timp.

* * *

Intrară, răzuind chiciura cu mâinile. Reţeaua se închise înapoia lor, şi rămaseră în mijlocul unui păienjeniş foarte complicat, format din fire de aceeaşi natură ca lianele exterioare. Manometrul lui Singh arăta 30 milibari.

O altă secţiune se deschise şi trecură mai departe. După ce străbătură alte trei porţi, temperatura şi presiunea erau apropiate de cele pământene. Ajunseră lângă o femeie micuţă cu trăsături orientale şi cu pielea bronzată aproape neagră. Nu purta niciun fel de îmbrăcăminte, însă părea potrivit înveşmântată într-un zâmbet strălucitor care-i făcea gropiţe în obraji şi-i scânteia ochii. Părul îi era sur. Trebuia să aibă – Singh se opri să-şi aducă aminte – patruzeci şi unu de ani.

— Pe aici, zise ea, conducându-i într-un tunel format din alte benzi de plastic. Merseră la nesfârşit printr-un fel de labirint, trecând prin alte porţi ce se deschideau la apropierea lor, ghemuindu-se uneori pe vine atunci când tavanul cobora. Auziră glasuri de copii.

Ajunseră în locul ce trebuia să fie centrul labirintului şi-i găsiră pe oamenii pe care toţi îi considerau morţi. Optsprezece copiii amuţiră şi-i priviră gravi pe noii sosiţi, pe când cei patru adulţi…

Adulţii stăteau de jur-împrejurul spaţiului central în vreme ce în jurul lor zburau elicoptere minuscule, înfăşurându-i din creştet până în tălpi în benzi de plastic, aidoma unor pomi de Crăciun.

* * *

— Bineînţeles, nu cred c-am fi reuşit fără ajutorul marţienilor, vorbea Mary Lang de la înălţime, suită pe ceva portocaliu care putea fi o ciupercă. O dată ce-am înţeles ce se întâmpla în cimitir, n-a mai trebuit să-ncercăm alte modalităţi de obţinere a hranei, apei şi oxigenului. Nevoia n-a mai apărut niciodată. Am primit din toate.

Ridică picioarele, lăsând să treacă trei femei de pe navă. Îi lăsau

să viziteze locul în grupuri de câte cinci pe oră. Nu îndrăzneau să deschidă mai des ecluza exterioară; deja Lang se întreba dacă n-ar fi trebuit să mai rărească vizitele. Locul devenise aglomerat şi copiii erau nervoşi. Totuşi, se gândise ea, era mai bine să satisfacă curiozitatea echipajului aici, unde-i putea supraveghea, decât să-i lase să strice ceva din exterior.

Interiorul n-avea o formă definită. Locuitorii lui New Amsterdam îl lăsaseră aşa cum fusese construit de păsările-titirez, îndepărtând doar pe alocuri câte un obstacol, ca să permită accesul. Era un labirint de pereţi diafani şi traverse din plastic, cu ţevi transparente din acelaşi material întretăindu-se şi transportând fluide albastre, roze, aurii şi chihlimbarii. La unele conducte fuseseră conectate armături de pe *Podkayne*. McKillian era ocupată să umple paharele vizitatorilor cu soluţie antigel, conţinând cincizeci la sută etanol. Era o băutură bună, reflectă căpitanul Singh, deşertând al treilea pahar, iar ăsta era alt aspect incredibil.

Îi venea greu să formuleze întrebările pe care voia să le pună, şi-şi dădu seama că băuse cam mult. Spiritul sărbătoresc, bucuria descoperirii acestor oameni despre care numai exista nicio speranţă… Era greu să nu participi. Totuşi, refuză cu regret al patrulea pahar.

— Băutura o-nţeleg, rosti el grijuliu. Etanolul e un compus simplu şi poate participa în multe reacţii. Îmi vine însă greu să cred c-aţi supravieţuit mâncând hrana pe care plantele au produs-o pentru voi.

— Mai întâi trebuie să înţelegi ce este acest cimitir şi de ce a devenit ceea ce a devenit, interveni Song. Stătea pe podea, cu picioarele încrucişate, alăptându-l pe fiul ei cel mic, Ethar. Primul lucru care trebuie priceput este că tot ce vezi… flutură ea cu mâna spre plasticul unduitor, făcându-l pe Ethar să scape sfârcul dintre buze… a fost conceput ca să adăpostească fiinţe care nu sunt adaptate ca noi la acest Marte. Pentru asta au nevoie de căldură, de oxigen la presiuni destul de ridicate şi de apă curentă. Toate acestea pot fi create de plante special concepute. Încolţirea lor este declanşată de primele semne de apă în stare liberă, şi ele încep să construiască „locuinţe" unde se poate trăi până la începutul verii. Atunci va înflori întreaga planetă. În momentul acela, vom putea ieşi afară să purtăm costume sau aerostate.

— Da, înţeleg, încuviinţă Singh. Totul e absolut uluitor, aproape incredibil.

Privea absorbit tavanul, unde aerostatele-sfere albe de mărimea unor bile de bowling – atârnau în ciorchini sub conductele care le umpleau cu oxigen comprimat.

— Mi-ar plăcea să văd totul de la început, urmă el. Adică, din momentul în care vă îmbrăcaţi costumele.

— Când aţi venit voi, tocmai ne echipam. Durează cam o jumătate de oră; de aceea n-am putut ieşi la vreme ca să vă întâmpinăm.

— Cât timp rezistă… costumele alea?

— Cam o zi, spuse Crawford. Ca să ieşi din ele, trebuie să le distrugi. Benzile de plastic nu sunt tăioase, dar există un animal specializat care se hrăneşte cu tipul ăsta de plastic. Este reciclat în sistem. Dacă vrei să te îmbraci, prinzi o pasăre-titirez, o apuci de coadă şi o azvârli. În timp ce zboară, începe să se învârtă şi răsuceşte banda în jurul tău. Trebuie să exersezi puţin, însă e practic. Panglica se lipeşte de ea însăşi, nu de noi. Te înfăşori în câteva straturi, lăsându-l pe fiecare să se usuce, apoi iei un aerostat şi eşti presurizat şi izolat.

— Extraordinar, făcu Singh, impresionat. Văzuse păsărelele ţesând costumele, şi celelalte creaturi, melcişorii devorându-le atunci când coloniştii nu mai aveau nevoie de ele. Totuşi fără un sistem de evacuare, n-aţi putea rezista mult. Asta cum aţi rezolvat-o?

— Folosim valvele respiratorii de la vechile costume, răspunse McKillian. Fie că plantele care creează valvele n-au apărut încă, fie că noi n-am fost destul de deştepţi ca să le recunoaştem. Şi nici izolaţia nu-i perfectă. Noi ieşim numai în perioadele cele mai călduroase ale zilei, totuşi mâinile şi picioarele au tendinţa să se răcească. Dar ne descurcăm.

Singh îşi dădu seama că se abătuse de la întrebarea iniţială.

— Şi hrană? Doar nu vă aşteptaţi ca marţienii ăştia să mănânce aceleaşi lucruri ca noi. Nu-i aşa?

— Nu tocmai, şi am avut noroc cu Marty Ralston. El ne spunea mereu că fructele din cimitir erau comestibile pentru oameni. Grăsimi, lipide, proteine: toate identice cu cele aduse de noi. Desigur, cheia era planetariul.

Lang arată cele două globuri din mijlocul încăperii, care

continuau să se rotească după timpul Pământului.

— Era un fel de baliză. Am înţeles asta atunci când am observat că creşteau numai în cimitir. Dar ce ne spunea? Aveam senzaţia că ne anunţa că fusesem aşteptaţi. Song a intuit asta de la început, şi cu toţii am fost de acord cu ea. Totuşi nu pricepeam cât de mult se pregătiseră pentru noi… până în ziua când Marty a început să analizeze fructele şi nutritivii de aici.

— Fii atent, marţienii – şi după privirea ta îmi dau seama că tot nu crezi cu adevărat în ei, dar o să crezi, dacă vei mai rămâne cu noi – marţienii cunoşteau genetica. O aveau la degetul mic. Noi am formulat vreo mie de ipoteze despre aspectul lor, şi n-o să te plictisesc cu ele, dar un lucru îl ştim absolut sigur. Pot construi orice doresc; fac un proiect în ADN, îl capsulează într-un spor şi-l îngroapă, ştiind cu exactitate ce anume v-a răsări peste patruzeci de mii de ani. Când aici începe iar să se răcească, ei ştiu că ciclul se apropie de sfârşit, însămânţează planeta cu spori şi… nu mai ştiu… Poate mor, sau poate că au un alt mod de a-şi petrece timpul. Însă sigur se vor întoarce!

Nu putem spune de când se pregătiseră pentru o vizită de pe Pământ. Poate de le începutul acestui ciclu, poate cu douăzeci de cicluri în urmă. Oricum, în decursul ultimului ciclu, au îngropat sporii care produc jucăriile astea.

Întinse piciorul şi atinse sfera albastră ce reprezenta Pământul.

— L-au reglat ca să fie activaţi doar când întâlnesc anumite condiţii specifice. Poate că au ştiut cu exactitate ce avea să fie, sau poate că au prevăzut un domeniu mai larg de posibilităţi.

Song crede că ne-au vizitat demult, în epoca de piatră. Poate că-i mai plauzibilă decât cealaltă variantă. În felul acesta, ne puteau cunoaşte structura genetică şi tipul de alimente ce le consumăm.

Deoarece, dacă nu ne vizitaseră, trebuie să fi pregătit alţi spori. Aceştia aveau să analizeze noile proiecte ca să le poată reproduce. Ba mai mult, unele plante trebuiau să fie capabile să copieze anumite materiale genetice, dacă le întâlneau. Uită-te la ţeava dinapoia ta.

Singh se întoarse şi zări o conductă de grosimea braţului său. Era flexibilă şi prezenta o proeminenţă interioară care pulsa permanent, dilatându-se şi contractându-se.

— Ia obiectul ăla şi o să fii uluit cât de mult seamănă cu o inimă umană. Este un aspect semnificativ, s-a început cu morişti, care mai

târziu s-au transformat, folosind pompa inimii omeneşti din informaţia genetică culeasă din trupurile bărbaţilor şi femeilor pe care l-am îngropat.

Făcu o pauză semnificativă, apoi continuă cu un surâs uşor amuzat:

— Acelaşi lucru este valabil pentru mâncare şi băutură. De pildă, lichiorul pe care l-ai băut este pe jumătate alcool, şi probabil că ar fi fost alcool pur, dacă n-ar fi existat cadavrele. Însă restul de cincizeci la sută este foarte asemănător hemoglobinei. E un fel de… să zicem, sânge fermentat. Sânge uman.

Singh fu fericit că renunţase la ultima ofertă. Unul din membrii echipajului său lăsă încetişor paharul.

— N-am mâncat niciodată carne de om, continuă Lang, dar cred că ştiu cam ce gust are. Lianele acelea din dreapta ta… le cojim exteriorul şi mâncăm pulpa dinăuntru… Are un gust bun. Mi-ar plăcea s-o putem găti, dar nu avem cu ce face focul şi, oricum, n-am putea risca un consum aşa mare de oxigen.

Atât Singh cât şi ceilalţi rămaseră tăcuţi o vreme. Îşi dădeau seama că începuseră realmente să creadă în marţieni. Teoria părea să acopere o mulţime de fapte, altfel inexplicabile.

Mary Lang oftă. Îşi pocni coapsele şi se scuă. Aidoma celorlalţi, era goală-puşcă şi nu părea deloc stânjenită. De opt ani, niciunul nu purtase altceva decât un costum marţian. Mângâie drăgăstoasă peretele păienjeniş, care îi proteja pe ea, pe tovarăşii ei şi pe copiii lor, împotriva frigului şi aerului rarefiat. Singh rămase impresionat de afecţiunea faţă de ceea ce lui i se părea un peisaj ireal. Femeia părea în căminul ei. Nu şi-o putea imagina altundeva.

Privi copiii. O fetiţă de opt ani, cu ochii mari, stătea îngenuncheată la picioarele lui. Când îi întâlni ochii, fetiţa surâse şi-l apucă de mână.

— Ai adus gumă de mestecat? îl întrebă.

Singh zâmbi.

— Nu, scumpo, dar poate că găsim ceva prin navă.

Fetiţa păru mulţumită. Avea să aştepte până să încerce minunile pământene.

— Am fost ajutaţi, rosti încet Mary Lang. Ştiau că venim şi şi-au modificat planurile pentru noi. Îl privi din nou pe Singh: S-ar fi

întâmplat chiar şi în absenţa exploziei şi a înmormântărilor. Aceeaşi situaţie se petrecea şi în jurul lui *Podkayne*, declanşată de deşeurile evacuate du noi: urină, fecale, chestii de astea… Nu ştiu dacă hrana ar fi avut un gust tot atât de bun, dar ar fi menţinut viaţa.

Singh se ridică. Era mişcat, dar nu îndrăznea să o arate. De aceea, vorbi destul de sec, deşi politicos:

— Cred că de abia aşteptaţi să veniţi pe navă, spuse el. O să fiţi un ajutor extraordinar. Cunoaşteţi multe din lucrurile pe care am venit noi să le aflăm. Şi veţi fi de-a dreptul faimoşi când veţi reveni pe Pământ. Iar salariile retroactive o să dea o sumă frumuşică…

Urmă o tăcere, sfâşiată de hohotul de râs puternic al lui Lang. I se alăturară ceilalţi, apoi copii, care nu cunoşteau motivul ilarităţii, însă erau fericiţi că tensiunea dispăruse.

— Iartă-mă căpitane. Am fost nepoliticoasă. Dar nu plecăm.

Singh îi privi şi pe ceilalţi şi nu văzu nici umbră de îndoială. Uşor surprins, constată că refuzul nu-l şocase.

— Nu consider că aţi luat o decizie finală, rosti el. După cum ştiţi, rămânem aici şase luni. Dacă la sfârşitul acestui interval, este cineva care vrea să se întoarcă, nu uitaţi că sunteţi încă cetăţeni ai Pământului.

— Suntem? Va trebui să ne informezi asupra situaţia politice existente acolo. Când am plecat, eram cetăţeni ai Statelor Unite. Dar nu contează. N-o să luaţi pe nimeni cu voi, deşi apreciem gestul venirii voastre. Ne măgulește că n-am fost uitaţi.

Vorbea cu o convingere deplină şi ceilalţi încuviinţau. Singh se simţea stânjenit, ştiind că ideea unei expediţii de salvare fusese abandonată la numai câţiva ani după catastrofă. Nava lui se afla acolo numai pentru explorare.

Lang se aşeză iarăşi şi lovi uşor cu palma solul din jurul ei, sol acoperit cu straturi multiple de păienjeniş marţian impermeabil – genul de material ce putea fi conceput doar de fiinţe cu sânge cald, aerobe şi stocatoare de apă, fiinţe ale căror trupuri trebuiau protejate până la începutul verii.

— Nouă ne place aici. E un loc bun, unde poţi întemeia o familie, nu ca Pământul pe vremea când l-am părăsit. Şi n-ar putea fi cu mult mai bun acum, după alt război. Apoi, n-am putea pleca, chiar dacă am vrea să o facem.

Zâmbi larg şi lovi iarăşi solul.

— De-acum încolo trebuie s-apară marţienii. Şi vrem să le mulţumim.